

Opinnäytetyö (AMK)

Palvelujen tuottaminen ja johtaminen

Restonomi

2014

Maiju Vinni

TAPAHTUMATURVALLISUUS

– Voimistelutapahtumien turvallisuus

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Maiju Vinni

TAPAHTUMATURVALLISUUS – VOIMISTELUTAPAHTUMIEN TURVALLISUUS

Vuonna 2004 otettiin käyttöön uusi pelastuslaki, joka asettaa vaatimuksia yleisötapahtumien turvallisuusjärjestelyille. Suomessa urheilu- ja liikuntaseurat järjestävät satojatuhansia yleisötapahtumia vuosittain, joiden turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota osana tapahtuman järjestämistä.

Opinnäytetyö käsittelee erityisesti pienten ja keskisuurten tapahtumien turvallisuutta. Työssä esitellään tapahtumaturvallisuuden eri osa-alueita osana tapahtuman järjestämistä. Lisäksi tarkastellaan lähemmin voimistelutapahtumien ja -kilpailujen turvallisuutta sekä turvallisuussuunnittelua. Luonteeltaan työ on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus, jonka materiaali on kerätty todellisista tilanteista. Uusia näkökulmia turvallisuuteen on haettu kirjallisuudesta ja yhdistetty näitä luovasti osaksi voimistelutapahtumien turvallisuutta.

Tämä opinnäytetyö lähestyy tapahtumaturvallisuutta tapahtumien luokittelun ja suunnittelun avulla. Turvallisuus sidotaan kiinteäksi osaksi itse tapahtuman järjestämistä, jolloin järjestäjän on vaivatonta soveltaa käytäntöjä osaksi omaa turvallisuuskulttuuriaan. Lisäksi työssä perustellaan turvallisuuden merkitys osana onnistunutta tapahtumaa. Opinnäytetyö sisältää katsauksen yleisiin tapahtumia koskeviin asioihin, tapahtumien lainsäädäntöön, riskienhallintaan, turvallisuus- ja pelastussuunnittelua koskeviin asioihin sekä vastuisiin ja velvollisuuksiin tapahtumiin liittyen.

Työn lopuksi keskitytään erityisesti voimistelutapahtumien turvallisuuteen ja käytäntöihin, joita voimistelutapahtuman järjestäjä voi käyttää osana tapahtuman suunnittelua. Työssä esitellään muutamia konkreettisia työkaluja, joiden avulla tapahtumajärjestäjä voi huomioida turvallisuuden aina tapahtuman järjestelyvaiheista itse tapahtuman toteutukseen.

ASIASANAT:

Tapahtumat, tapahtumaturvallisuus, tapahtumajärjestäminen, turvallisuussuunnitelu, voimistelu

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree Programme in Hospitality Management

2014 | 54

Eija Koivisto

Maiju Vinni

EVENT SAFETY MANAGEMENT – SECURITY OF GYMNASTICS EVENTS

In the year 2004 Finnish government set a new fundamental law, which also sets demands for safety in events. In Finland sport clubs and health organizations arrange a hundred thousand events each year, which safety needs to be taken into account when considering the event management.

This thesis especially concerns the safety of small or middle-sized events. It takes an overview into the different parts of safety management as a part of planning the event. This thesis takes closer look into the security of gymnastics events and competitions. By its nature, this thesis is qualitative research, which material is collected from situations from everyday life. New viewpoints to safety have been applied from literature and by combining this information by an innovative way to be a part of safety management in gymnastics events.

This thesis approaches event security by help of classifying events and event arrangements. Safety is committed as a firm part of event management, this way it is effortless for individual event manager to apply this information as a part of safety culture. In addition this thesis explains the meaning of safety as a part of a successful event. The thesis consists of the overview to general issues about event management, legislation concerning events, risk management, security and safety planning and responsibilities and obligations concerning on the events.

At the final part, this thesis is concentrated on security and safety practices in gymnastics events, which gymnastics event organizer can use as a part of event management. Few concrete tools are introduced, which help the event organizer to take security into notice from the planning part to the actual implementation of an event.

KEYWORDS:

Events, event security, event management, safety planning, gymnastics

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
1.1 Työn taustaa	6
1.2 Opinnäytetyön sisältö ja tavoitteet	7
1.3 Tutkimusmenetelmät	8
2 TAPAHTUMAT JA NIIDEN TURVALLISUUS	10
2.1 Tapahtumien luokittelu ja suunnittelu	10
2.2 Turvallisuuden eri näkökulmia	12
2.3 Tapahtuman turvallisuuskulttuuri	15
2.4 Riskit ja riskien hallinta	17
2.4.1 Tapahtumien riskien hallinta	18
2.4.2 Tulevaisuuden riskit liikuntatapahtumissa	19
3 TAPAHTUMATURVALLISUUDEN SUUNNITTELU	21
3.1 Viranomaisyhteistyö ja lupakäytännöt	23
3.1.1 Pelastussuunnitelma	25
3.1.2 Vakuutukset	26
3.2 Tapahtumaturvallisuuden osa-alueet	27
3.2.1 Tapahtuma-alueen turvallisuus	27
3.2.2 Ensiapuvalmius tapahtumassa	30
3.2.3 Toiminta onnettomuustilanteessa	30
4 VOIMISTELUTAPAHTUMAN TURVALLISUUS	33
4.1 Kilpailujen järjestäminen Voimisteluliitossa	33
4.1.1 Voimisteluliiton kilpailu- ja kurinpitosäännöt	34
4.1.2 Turvallisuuskulttuuri Voimisteluliitossa	35
4.2 Työkaluja Voimistelutapahtumien turvallisuuden kehittämiseen	37
4.2.1 Turvallisuuden arvokolmio	37
4.2.2 Ominaispiirteitä voimistelutapahtumien turvallisuudessa	38
4.3 Turvallisuussuunnitelma	41
4.3.1 Pohjapiirustus	43
4.3.2 Riskianalyysi	44
4.3.3 Turvallisuusorganisaation malleja	45
4.4 Yhteenveto	47

5 POHDINTA	48
LÄHTEET	49

LIITTEET

- Liite 1. Tapahtuma-alueen pohjapiirustus.
- Liite 2. Turvallisuuden osa-alueet jaettuna turvallisuusorganisaation roolien mukaisesti.
- Liite 3. Turvallisuuden osa-alueet jaettuna kilpailujen järjestämisohjeiden mukaisesti.
- Liite 4. Malli riskianalysista voimistelutapahtumassa.

KUVAT

Kuva 1. Turvallisuuden arvokolmio. (Häyrinen & Vallo 2012,103)	22
Kuva 2. Voimistelutapahtuman turvallisuuskolmio.	38
Kuva 3. Pienen voimistelutapahtuman turvallisuusorganisaatio.	45

TAULUKOT

Taulukko 1. Riskin suuruus. (TKK 2014)	44
--	----

1 JOHDANTO

1.1 Työn taustaa

Vuonna 2004 otettiin käyttöön uusi pelastuslaki, joka asettaa vaatimuksia yleisötapahtumien turvallisuusjärjestelyille. Tämän lisäksi kuluttajavirasto ohjeistaa edistämään ohjelmapalveluiden turvallisuutta. Yleisötapahtumien kirjo on laaja, mutta urheilu- ja liikuntatapahtumat voidaan nähdä yhtenä suurena osana tapahtumatarjontaa. Urheilu- ja liikuntaseurat järjestävät vuosittain satoja tuhansia yleisötapahtumia Suomessa. (Suomen Latu 2004, 4).

Jalkapallo-, jääkiekko-, koripallo-, pesäpallo-, salibandy-, jääpallo- ja lentopalloseuroille lähetettiin vuoden 2012 lopussa kysely, jolla selvitettiin näiden urheiluseurojen nykyistä turvallisuustoimintaa ja kehittämistarpeita. Kysely paljasti, että lajiliitoissa on selkeitä eroja siinä, kuinka koordinoitua turvallisuustoiminta on. Yleisötilaisuuksien turvallisuuden kehittämisessä olennaisena pidetään koordinoinnin ja yhteistyön toimivuutta, missä tutkimustulosten perusteella todettiin olevan myös kehittämisen varaa. (Paasonen 2013, 172)

Viimeaikojen tapahtumien takia urheilutapahtumien turvallisuus kohoaa huomattavissa määrin aiempaa enemmän esille myös lasten ja nuorten urheilutapahtumien parissa. Esimerkiksi Suomen Palloliiton Kaakkois-Suomen piirijohtaja Veijo Vainikka lähestyy vanhempia avoimella kirjeellä (SPL 2014), jossa hän joutuu puuttumaan jalkapalloyleisön häiriökäyttäytymiseen junioritason peleissä. Yleisön häiriökäyttäytyminen ja sääntökeinottelu nähdään yhdeksi tapahtumaturvallisuuden osa-alueeksi.

Yleisötilaisuuden turvallisuus ja järjestäminen perustuu Suomen lainsäädäntöön. Yleisötilaisuus määritellään kokoontumislain 2§ mukaan yleisölle avoimeksi huvitilaisuudeksi, kilpailuksi, näytökseksi tai muuksi niihin rinnastettavaksi tilaisuudeksi. Yleisötilaisuuden turvallisuuden raamit voidaan rakentaa kokoontumislain 3§ pykälän mukaisesti, joka määrittää, että tilaisuus on järjestettävä rauhanmukaisesti ja osanottajien tai sivullisten turvallisuutta vaarantamatta. Py-

kälä 12§ puolestaan määrittää, että tapahtuman saa järjestää täysivaltainen henkilö, yhteisö tai säätiö. (Paasonen 2013, 25)

Tapahtumien toisistaan eroavat sisällöt ja osallistujamäärät asettavat tapahtumien toteuttamiseen ja turvallisuussuunnitteluun erilaisia raameja (Suomen Latu 2004, 5). Yleisötilaisuuksien turvallisuustoimintaan tarvitaan tavoitteelliset lähtökohdat. Suunnitteluvaiheessa tulee arvioida tapahtumaan liittyvät riskit, ja varmistaa vastuiden ja velvollisuuksien jakautuminen sekä riittävät resurssin turvallisuuden tarpeisiin. Turvallisuuteen liittyvät toimenpiteet tulee dokumentoida ja niitä tulee seurata sekä arvioida. (Paasonen 2013, 170)

Turvallisen tapahtuman lähtökohdaksi voidaan asettaa tapahtuman suunnittelu ajoissa ja täsmällisesti. Tapahtuman järjestäjältä vaaditaan tarvittavaa kokemusta ja sitoutuneisuutta turvallisuuden edistämiseksi sekä yhteistyötä viranomaisten kanssa. Turvallisuus nähdään yhtenä tapahtuman eri osa-alueiden yhdistävänä tekijänä, jotta turvallisuus toimii jatkumona koko tapahtuman läpi vaatii se tekijöiden keskinäistä tehokasta viestintää ja työnjakoa. Turvallisuus perustuu ennakkointiin ja realistiseen riskien arviointiin ja hallintaan. (Arvonen 2011, 9)

1.2 Opinnäytetyön sisältö ja tavoitteet

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tarkastella turvallisuutta useista näkökulmista ja näin osaltaan perustella turvallisuuden tärkeyttä onnistuneen tapahtuman osana. Turvallisuuden kehittäminen vaatii kaikkien tapahtuman toteutukseen osallistuvien vahvaa tahtotilaa, mistä syystä tässä työssä lähestytään aihetta myös yritystoiminnan ja turvallisuuskulttuurin näkökulmasta. Työn tavoitteena onkin esitellä turvallisuuden tuoman laadun ja lisäarvon merkitys tapahtuman onnistumiselle. Lisäksi pyrin tuomaan esille miten turvallisuus voi toimia tapahtumasuunnittelun selkärankana ja selkeyttää niin tapahtumaorganisaation kuin itse tapahtuman toimintaa.

Teoriaosio sisältää turvallisuuden eri osa-alueiden esittelyn, jonka jälkeen näitä asioita käsitellään erityisesti tapahtumaturvallisuuden näkökulmasta. Samalla

tuodaan esille riskien hallinnan ja turvallisuuskulttuurin merkitys. Tämän jälkeen käsitellään tapahtuman järjestämiseen liittyviä turvallisuusjärjestelyitä. Lopuksi käytännönsiossa sovelletaan näitä tietoja voimistelutapahtumien ja kilpailuiden osalta esittelemällä työkaluja tapahtumaturvallisuuden huomioimiseksi.

Tässä opinnäytetyössä tullaan käsittelemään voimistelutapahtumien – ja kilpailuiden turvallisuutta. Voimistelun parissa toimintaa järjestetään usein lapsille ja nuorille, tämä jo osaltaan nostaa turvallisuuden vaatimuksia. Osallistujien huoltajat haluavat tuoda lapsensa tapahtumiin, joissa voivat olla varmoja lapsensa turvallisuudesta. (Arvonen 2011, 12)

1.3 Tutkimusmenetelmät

Tässä opinnäytetyössä on lähestytty tapahtumaturvallisuutta tutustumalla kirjallisuuteen aiheen ympäriltä laajasti ja yhdistämällä näiden parhaita puolia. Opinnäytetyöni perustuu ajatukseen teorian ja käytännön yhdistämiseen luovasti. Tähän pyrin tekemällä riittävästi havaintoja ja löytämällä useampia näkökulmia alan ja kirjallisuuden käytännöistä. (Airaksinen & Vilkkä 2004, 13)

Opinnäytetyöni on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus, jolla kuvataan todellista elämää mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Materiaalia on kerätty luonnollisissa tilanteissa. Tietoa on kerätty osallistuvan havainnoinnin avulla eli osallistumalla itse ryhmän toimintaan. (Hirsjärvi ym. 2004, 152, 205)

Havainnoinnilla saadaan tietoa siitä toimivatko asiat ja ihmiset kuten niiden sanotaan toimivan. Havainnointia voidaan toteuttaa niin sanotusti luonnollisessa ympäristössä eli itse tilanteessa tai laboratorio-olosuhteissa. (Vilkkä 2006, 37) Tässä opinnäytetyössä havainnointi on toteutettu toimimalla itse vastuu tehtävissä tapahtumissa ja niiden järjestelyissä.

Havainnointi voidaan suorittaa jäsennellysti tai vapaasti. Jäsennellyssä havainnoinnissa asetetaan ongelma ennen havainnointia taustatietoja selvittämällä, luodaan mitta-asteikko ja luokittelu olemassa olevan tiedon perusteella. Tämä toimintatapa vaatii siis tapahtuman läpikäyntiä ennen itse havainnointia ja sopii

hyvin osaksi määrällistä tutkimusta. Vapaassa havainnoinnissa mukaudutaan tutkinnan toimintaan eli toimitaan osana itse tilannetta, se on tyypillistä laadullisessa tutkimuksessa. Haasteena vapaassa havainnoinnissa nähdään kaiken tietomateriaalin käsittely ja tarkoituksenmukaisuus. (Vilkka 2006, 38-41)

Havainnoinnin avulla voidaan löytää hiljaista tietoa eli tietoa, joka muodostuu henkilökohtaisen kokemuksen avulla (Vilkka 2006, 32-33). Esimerkiksi voimistelutapahtumien turvallisuudesta ei löydy olemassa olevaa ohjeistusta, mutta tämä ei tarkoita, että turvallisuutta ei huomioitaisi itse tapahtumissa. Turvallisuuden toimintatavat vain vaihtelevat järjestävien tahojen keskuudessa. Tässä opinnäytetyössä valittiin tutkimusmenetelmäksi erityisesti osallistuva havainnointi, jossa osallistutaan tutkittavan asian toimintaan yhdessä sen jäsenten kanssa. (Vilkka 2006, 44)

Olen toiminut aktiivisesti urheilutapahtumien parissa lapsuudesta lähtien. Tätä kautta olen päässyt osallistumaan useisiin kilpailu- ja näytöstapahtumiin niin voimistelun kuin muiden lajien parissa. Olen saanut kokemusta esimerkiksi osallistujana, luottamushenkilönä, katsojana, tuomarina ja työntekijänä. Työtehtävieni kautta olen järjestänyt tai ollut osana kilpailuorganisaatiota useissa voimistelutapahtumissa aina kansainväliselle tason kilpailuihin asti. Suoritin vuonna 2010 työharjoittelun Suomen Voimisteluliitossa. Tämän harjoittelun pääsisältö oli kilpailuiden ja tapahtumien järjestämisharjoitusten työstäminen yhdessä Voimisteluliiton työntekijöiden ja asiantuntijoiden kanssa. Turvallisuutta käsittelevä opinnäytetyöni siis täydentää tätä työtehtävää ja jo käytössä olevia ohjeistuksia koskien voimistelutapahtumia. Tästä syystä opinnäytetyöni perustuu pitkälti arkielämässä kerätyn tiedon varaan. Tällöin tieto syntyy päättelyn kautta, havaintojen ja kokemusten avulla. Lisäksi usein haetaan apua päätöksentekoon auktoriteeteilta. (Hirsjärvi ym. 2004, 19)

2 TAPAHTUMAT JA NIIDEN TURVALLISUUS

2.1 Tapahtumien luokittelu ja suunnittelu

Suomessa tapahtumien järjestäminen mahdollistetaan lainsäädännöllä, jossa määritellään kansalaisten kokoontumisvapaus. Kokoontumislaki määrittelee tilaisuudet joko yleisiksi kokouksiksi tai yleisötilaisuuksiksi. (Suomen Latu 2004, 6) Avoimeen yleisötapahtumaan sallitaan kaikkien halukkaiden osallistuminen, jolloin osallistuja ei välttämättä ole järjestävältä tahon jäsen tai muuten yhteisöön sidoksissa oleva henkilö. Yleisötapahtumaan voidaan kerätä ilmoittautumisia tai se voidaan järjestää kaikille avoimena tapahtumana. Tapahtuman yleisömäärää voidaan myös rajoittaa niin maksullisessa kuin ilmaistapahtumassa esimerkiksi juuri ilmoittautumisen avulla. (Suomen Latu 20014, 28) Onko kyseessä kokous vai yleisötilaisuus, siihen vaikuttaa muun muassa tapahtuman tavoitteet, sisältö ja osallistujat .

Tapahtumia luokiteltaessa ja suunniteltaessa tulee huomioida millaisesta tapahtumasta on kyse. Tapahtumat voidaan karkeasti luokitella asiatapahtumiin, viihdetapahtumiin ja niiden yhdistelmiin (Häyrinen & Vallo 2012, 59). Tapahtumia voidaan luokitella myös niiden toteuttamistavan mukaan. Itse rakennetussa tapahtumassa oma organisaatio suunnittelee ja itse toteuttaa tapahtuman. Ulkoistetussa tapahtumassa koko tapahtuman suunnittelu ja toteutus ostetaan esimerkiksi tapahtumatoimistolta tai muulta ulkoiselta toimijalta. Ketjutetussa tapahtumassa puolestaan organisaatio ostaa valmiita tapahtuman osia ja linkittää ne yhteen toimivaksi kokonaisuudeksi. Näitä osioita voidaan ostaa esimerkiksi tapahtumatoimistoilta ja ohjelmalvelujen tarjoajilta. Kattotapahtumalla tarkoitetaan olemassa olevaa tapahtumaa, johon organisaatio osallistuu. Esimerkiksi yritys osallistuu omalla markkinointipisteellään suureen messutapahtumaan. (Häyrinen & Vallo 2012, 61-64)

Tapahtumia luokitellaan myös kohderyhmää eli osallistujia tarkastellen. Tapahtumia voidaan tarjota suurelle yleisölle esimerkiksi urheilutapahtuma tai suuren konsertti. Mikäli tapahtuman kohderyhmäksi asetetaan rajattu kutsuvierasjouk-

ko, voidaan tapahtuman osallistujamäärää kontrolloida lähettämällä henkilökohtainen kutsu. Avoimella kutsuvierasjoukolla puolestaan voidaan rajata osallistujia esimerkiksi valitun ammattiryhmän edustajiin tai tietyn ryhmän jäseniin. Kohderyhmää käytettäessä tapahtuman luokittelussa tulee valittu kohderyhmä tuntea riittävän hyvin, jotta tapahtumasta osataan tehdä oikeankokoinen – ja näköinen, jolloin tapahtuma, sekä tapahtuman turvallisuus vastaa osallistujien tarpeita ja odotuksia. (Häyrinen & Vallo 2012, 119)

Tapahtumista voidaan käyttää myös nimikettä yleisötilaisuus, joka koskee niin pääsymaksullisia kuin pääsymaksuttomia tapahtumia, kuten huvitilaisuuksia, kilpailuja, näytöksiä tai niihin rinnastettavia tilaisuuksia (Vuoripuro 2007, 13). Yleisötilaisuus mielletään puhekielessä koskemaan tapahtumia, jossa on usein suuri kuulija- tai osallistujakunta. Tästä syystä tässä opinnäytetyössä käytetään sanaa tapahtuma, joka kuvaa paremmin pientä ja keskisuurta yleisötilaisuutta.

Tapahtuma nähdään prosessina, jossa voidaan aina nähdä kolme vaihetta. Nämä vaiheet voidaan luokitella suunnittelu-, toteutus- ja jälkimarkkinointivaiheisiin. (Häyrinen & Vallo 2012, 104) Suunnitteluvaiheeseen voidaan sisällyttää esimerkiksi projektin käynnistys, ideointi, resursointi ja käytännön organisointi. Suunnitteluvaiheen kesto vaihtelee tapahtuman mukaisesti, mutta järjestäjän tulee huomioida, että suunnitteluvaiheeseen tulisi käyttää 75 prosenttia tapahtumaan käytettävästä ajasta ja resursseista. Tapahtuman toteutukseen sisällytetään tapahtuman rakentaminen, itse tapahtuma ja sen jälkeinen purkuvaihe. Jälkimarkkinoinnilla katetaan kiitokset osallistujille, palautteen keräys ja yhteenvedo sekä arviointi. (Häyrinen & Vallo 2012, 157)

Tapahtuman vaiheet yhdistetään projektin vaiheisiin. Tästä syystä tapahtumaa voidaan tarkastella projektina. Tapahtumaa järjestettäessä valitaan tapahtuman tavoitteiden ja koon mukainen projektiryhmä, sekä tälle ryhmälle projektipäällikkö. Suurissa ja keskisuurissa tapahtumissa tapahtuma eli projekti voidaan jakaa osiin. Jokaiselle projektin osiolle määritellään vastuuhenkilö projektiryhmästä. Projektiryhmä voidaan jakaa myös suunnittelu- ja toteutusvaiheen mukaan tai ryhmää voidaan täydentää projektin edetessä. (Häyrinen & Vallo 2012, 228) Projektiryhmä päättää myös turvallisuuden toteutumisesta ja toteutusta-

vasta. Turvallisuudelle voidaan määritellä vastuuhenkilö, joka vastaa koko tapahtuman turvallisuudesta tai jokainen projektiryhmän jäsen vastaa oman osaluueensa turvallisuudesta.

Tapahtuman järjestämisen lähtökohtina pidetään seuraavia asioita:

- kohderyhmä
- tapahtumapaikka
- ajankohta ja kesto
- budjetti eli taloussuunnitelma
- luvat
- tarjoilu

(Vallo 2012, 139-154).

2.2 Turvallisuuden eri näkökulmia

Tapahtuma voidaan nähdä nykypäivänä myös yritystoimintana. Tapahtuman avulla tuotetaan palveluita, siihen liittyy henkilötyövoimaa sekä tapahtumille asetetaan tulostavoitteita, aivan kuten yritystoiminnassa. Tästä syystä tuottavan, laadukkaan ja arvostetun tapahtuman yhtenä tukipilarina voidaan nähdä tapahtumaturvallisuus.

Tapahtumaturvallisuuden avulla pyritään turvaamaan tapahtuman häiriötön jatkuminen suojaamalla kaikkia tapahtuman sidosryhmiä, tietoja, omaisuutta ja toimintaympäristöä vahingoilta, väärinkäytöltä ja rikolliselta toiminnalta. Lisäksi turvallisuudella luodaan positiivinen vaikutus tapahtuman tuotteiden ja palveluiden laatuun sekä tapahtumakuvaan. (Miettinen 2002, 11.) Seuraavassa tarkastellaan muutamia yritysturvallisuuden tekijöitä ja termejä, sekä rinnastetaan näitä tapahtumajärjestämiseen.

Mikäli tapahtumaturvallisuutta lähestytään yritysturvallisuuden näkökulmasta, voidaan turvallisuus jakaa eri osa-alueisiin ja verrata näitä tapahtumien osa-alueisiin. Näin tapahtumien turvallisuutta voidaan tarkastella laajemmassa mit-takaavassa. Yritysturvallisuus voidaan jakaa erilaisiin osa-alueisiin monella ta-valla. Seuraava jaottelu perustellaan Teollisuuden ja työnantajain keskusliitto ry:n, Palvelutyönantajat ry:n ja näiden yritysturvallisuuden neuvottelukunnan määrittelemällä jaottelulla. (Miettinen 2002, 14.)

- yritysturvallisuuden johtaminen
- kiinteistö ja toimitilaturvallisuus
- henkilöturvallisuus
- vakuuttaminen
- tietoturvallisuus
- poikkeusoloihin varautuminen
- paloturvallisuus ja pelastustoiminta
- ympäristönsuojelu
- ulkomaan toimitilojen yritysturvallisuus
- matkustajaturvallisuus
- rikosturvallisuus
- työsuojelu
- tuotannon ja muun toiminnan yritysturvallisuus

Yritysturvallisuuden johtamisen avulla kootaan kaikki turvallisuuden eri osa-alueet hallittavaksi kokonaisuudeksi. Tapahtumaturvallisuudessa tällä tarkoite-taan turvallisuusjohtamista. Tällaisia toimintoja ovat esimerkiksi turvallisuusto-i-minnan resursointi ja organisointi, turvallisuuden kehittämisen linjaukset ja ke-hittämistoimenpiteiden seuranta ja valvonta. (Miettinen 2002, 14.)

Kiinteistö- ja toimitilaturvallisuudella tarkastellaan käytössä olevien tuotanto- ja toimitilojen fyysiseen suojaamiseen liittyviä tekijöitä. Kiinteistö- ja toimitilaturvallisuus voidaan edelleen jakaa rakenteelliseen turvallisuuteen kuten murtosuoja-ukset, portit ja valot sekä turvallisuusvalvontaan kuten kulunvalvontaan ja vartiointiin. (Miettinen 2002, 15.) Tapahtumat järjestetään usein suurissa kiinteistöissä tai rajatuilla ulkoalueilla, jolloin samoja käytäntöjä voidaan soveltaa tapahtuman turvallisuuteen, esimerkiksi lipunmyynnillä kontrolloidaan kulkua tapahtumapaikalle.

Työsuojelun avulla keskitytään pääsääntöisesti työtapaturmien ennalta ehkäisyyn, kun taas henkilöturvallisuudella pyritään vähentämään ihmisten aiheuttamia tahattomia ja tahallisia toiminnan riskejä. Tämän kaltaisina toimenpiteinä nähdään muun muassa taustatietojen tarkistaminen ja fyysisen koskemattomuuden suojaaminen. (Miettinen 2002, 15.) Tapahtumia rakennetaan usein toimitiloihin, joita ei suoranaisesti ole perustettu tapahtumia varten esimerkiksi monitoimihallit. Tällöin henkilöturvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota jo rakennusvaiheessa. Toukokuussa 2014 voimaan tullut laki koskee lasten parissa tehtävää vapaaehtoistyötä, ja se antaa muun muassa yhdistykselle mahdollisuuden selvittää tietyin edellytyksin selvittää vapaaehtoisen rikostaustan (Soste 2014).

Vakuuttamisen avulla yritys pyrkii siirtämään riskit osittain tai kokonaan toisen osapuolen hoidettavaksi sovittua rahallista korvausta vastaan. Onnettomuuden sattuessa korvaa vakuutusyhtiö syntyneet vahingot vakuutusehtojen mukaisesti. (Miettinen 2002, 15.) Myös tapahtumajärjestäjien tulee huolehtia vakuutusten voimassa olosta tapahtuman aikana. Tätä varten tulee tehdä muun muassa riskikartoitus, jotta voidaan realistisesti arvioida vakuutusten sisältö ja suuruus.

Poikkeusoloihin varautuminen muodostuu niistä toimista, joiden avulla yritys pyrkii varmistamaan jo normaaliaikana kriisiaikojen toimintavalmiuden. Valmiuslainsäädännössä määritellään poikkeusoloksi sodan uhka, sotatilanne, suuronnettomuus, taloudellinen kriisi ja luonnonmullistus. Väestönsuojelulla puolestaan suojataan ihmisiä ja omaisuutta erityisesti poikkeusolosuhteissa. (Miettinen 2002, 16.) Tämä turvallisuuden osa-alue voidaan sulkea pois tapahtumajärjes-

telyiden turvallisuussuunnitelmasta. Osio täyttyy jo viranomaisvalvonnalla ja seuraamalla tiedotuksia tapahtumaa edeltävinä päivinä. Esimerkiksi mullistavien luonnonilmiöiden tai myrskyjen vaaran takia ulkotapahtumat tulee perua.

Paloturvallisuus ja pelastustoimintaa voidaan tarkastella eri osa-alueista käsin. Palosuojelulla tarkoitetaan esimerkiksi rakenteellista palontorjuntaa, sammutusjärjestelmiä ja tulitöiden valvontaa. Pelastustoiminnalla puolestaan pyritään suojaamaan ja pelastamaan ihmiset, omaisuus ja ympäristö onnettomuustilanteessa. (Miettinen 2002, 16.) Paloturvallisuus tulee täyttyä tapahtumissa jo lainsäädännön näkökulmasta. Lisäksi turvallisuussuunnitelma pohjautuu pitkälti paloturvallisuuteen ja pelastussuunnitelmaan. Tätä turvallisuuden osa-aluetta voidaan pitää tapahtumaturvallisuuden peruslähtökohtana ja välttämättömänä kokonaisuutena.

Seuraavia turvallisuuden osa-alueita voidaan soveltaa tapahtumiin, mikäli tämä nähdään tarpeelliseksi tapahtuman ominaispiirteiden takia. Ympäristön suoje-
luksi katsotaan kaikki toimenpiteet, joiden avulla pyritään estämään toiminnasta luonnolle aiheutuvat vahingot. Tällaisia ympäristön suojeluun liittyviä asioita kriisitilanteessa on muun muassa maaperän ja vesien suoje-
lu ja vaarallisten aiheiden käsittely. Ulkomaan toimintojen yritysturvallisuudella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla yritys pyrkii varmistamaan toimintaansa kotimaan ulkopuolella. Matkustusturvallisuudella tarkoitetaan puolestaan yrityksen vaikutuspiirissä olevien ihmisten turvallisuutta työmatkoilla. Rikosturvallisuudella tarkoitetaan henkilös-
töön, omaisuuteen ja tietoihin kohdistuvaa rikollisen toiminnan ennalta estämi-
seen liittyviä yrityksen sisäisiä tai ulkoisia asioita. (Miettinen 2002, 16) Tuotan-
non ja muun yritysturvallisuuden osalta tarkastellaan muun muassa varastointiin
ja kuljetuksiin sekä palveluiden turvallisuuteen liittyvät turvallisuusasioita (Miet-
tinen 2002, 17).

2.3 Tapahtuman turvallisuuskulttuuri

Tapahtuman järjestäminen voidaan nähdä yritystoimintana, koska tapahtumalla on muun muassa aina niin toiminnalliset kuin tavoitteet, toimihenkilöt ja operatii-

vinen toiminta. Nykypäivänä yleisölle tarjotaan useita tapahtumia ja toiminta-aktiiviteetteja. Jotta tapahtumat säilyttävät vetovoimaisuutensa kasvavassa valikoimassa tulee niiden luoda uusia kilpailuetuja ja vahvuuksia. Yhtenä kilpailuetuja ja laatutekijänä voidaan nähdä tapahtuman turvallisuus. VALO:n ensimmäinen tulevaisuusgeneraattori urheilukentälle julkaistiin vuonna 2014. Julkaisussa todetaan, että tulevaisuudessa yksilöllinen turvallisuus koetaan entistä tärkeämmäksi, koska yksilöiden turvattomuuden tunne lisääntyy. (VALO 2014)

Lähtötilanteessa tapahtumaorganisaatio tiedostaa turvallisuuden merkityksen ja tekee tietoisien päätöksen turvallisuuteen liittyvien toimenpiteiden kehittämisestä. Tässä toiminnan alkuvaiheessa tyypillisesti selvitetään turvallisuuden osalueiden lähtötilanne, jonka pohjalta selvitetään mahdollisia kehittämistarpeita ja tulevia toimenpiteitä. (Miettinen 2002, 21.)

Tehdyillä toimenpiteillä tunnistettiin turvallisuuteen liittyvät riskit, joiden perusteella voidaan valita suojattavia ja turvattavia kohteita. Tämä priorisointi eli tärkeysjärjestykseen luokittelu on välttämätöntä, jotta turvallisuuden kehittäminen osataan jatkossa kohdistaa oikein. Turvallisuuden vähimmäissuojaustaso pitää sisällään lakisääteisen pelastussuunnitelman, mutta perussuojaustasolle pääseminen vaatii puolestaan tapahtumajärjestäjän oma-aloitteista halua kehittää turvallisuutta. Perussuojaustasolla yritysturvallisuus integroidaan osaksi päivittäisiä liiketoimintaprosesseja. (Miettinen 2002, 24.) Seuraavat turvallisuuden kehittämisen askeleet liittyvät turvallisuuden sitomiseen osaksi tapahtumakultuuria. Tällöin jokainen yrityksen työntekijä sisäistää turvallisuuden merkityksen ja edistää turvallisuutta omalla toiminnallaan. (Miettinen 2002, 22.)

Yhdistyksille on asetettu moraalinen ja juridinen vastuu toteuttaa toimintaa huomioiden turvallisuus. Yhdistys voidaan asettaa korvausvelvollisuuteen aiheuttamastaan vahingosta. Yleisötilaisuuden järjestäjän tulee kyseisissä tapauksissa osoittaa toimintansa huolellisuus välttyäkseen korvausvelvollisuudesta. (Arvonen 2011, 14)

2.4 Riskit ja riskien hallinta

Riskillä tarkoitetaan kaikkia mahdollisia tilaisuuteen kohdistuvia ei-toivottuja tapahtumia. Turvallisuushaka puolestaan on riskin toteutumisen seurauksena aiheutuva potentiaalinen vaaratilanne, joka voi aiheuttaa vaaraa tapahtumalle. Suojauskeinoilla esimerkiksi turvallisuussuunnitelmalla käytännössä suojaudutaan riskejä ja uhkia vastaan. (Miettinen 2002, 13.)

Riskiin liitetään erityisesti puhekielessä sanat vaara ja epävarmuus. Kun riskiä tarkastellaan vaaran näkökulmasta, perustuu riskienhallinta pääsääntöisesti erilaisten vaaratilanteiden torjumiseen ja ennalta ehkäisemiseen. Tällöin puhutaan puolustavasta eli defensiivisestä riskienhallinnasta. Hallitakseen riskitilanteita pyritään aktiivisesti pienentämään riskin toteutumisen todennäköisyyttä, jotta puolustavia suojauskeinoja ei tarvitsisi käyttää. (Miettinen 2002, 26.)

Lampinen ja Välikylä (2011, 66) määrittelee riskin tarkoittavan haitallisen tapahtuman todennäköisyyttä ja vakavuutta. Vaara puolestaan on yksittäinen tekijä tai olosuhde, joka voidaan saada aikaan haitallisen tai onnettomuuteen johtavan tapahtuman. Riskien arviointi tarkoittaa laaja-alaista vaarojen tunnistamista. Tämän työn tavoitteeksi asetetaan turvallisuuden parantaminen. Riskianalyysi puolestaan keskittyy riskien arviointiin, mutta siinä määritetään raja-arvoja, tunnistetaan vaaroja ja riskien suuruuksia. (Lampinen & Välikylä 2011, 66)

Riskienhallinnan tavoitteena voidaan pitää riskin toteutumisen pientä todennäköisyyttä ja mahdollisessa toteutumistilanteessa mahdollisimman vähäisiä seurauksia (Miettinen 2002, 28). Tähän pyritään hallintakeinojen avulla, jotka voidaan jakaa neljään pääryhmään. Riskien poistamisen avulla pyritään poistamaan riski, jolloin se ei enää uhkaa tapahtuman toimintaa. Riskin pienentämisen avulla riski pyritään saattamaan sellaiseen tilaan, että sen toteutuessa vahingot jäävät mahdollisimman pieneksi. Riskejä voidaan siirtää sopimuksen mukaisesti jollekin toiselle osapuolelle esimerkiksi vakuutusyhtiölle rahallista korvausta vastaan. Jotkin riskit voidaan myös hyväksyä, mikäli riski nähdään pienenä tai siihen ei voida vaikuttaa. Tällöin riskiin ei varauduta mitenkään. (Miettinen 2002, 29-30.)

2.4.1 Tapahtumien riskien hallinta

Kokous- ja kongressipalveluiden yhteydessä riski voidaan määritellä ei-toivotun tapahtuman todennäköisyydeksi eli vahinkotapahtuman uhkaksi. Riskillä tarkoitetaan pohjimmiltaan turvallisuuden vastakohtaa eli turvattomuutta. Riskit eivät kohdistu pelkästään henkilöihin vaan ne ulottuvat myös tapahtuman häiriöttömään kulkuun, tietoliikenteenyhteyksiin ja tilan toimivuuteen. Riskianalyysin tarkoituksena voidaan pitää näiden riskien tunnistamista ja odotettavissa olevien vahinkojen ennakoimista. Tämän analyysin perusteella päätetään toimenpiteistä, joita tullaan toteuttamaan turvallisuuden takaamiseksi. (Rautiainen & Siiskonen 2013, 178)

Yleisötilaisuuksien turvallisuus pohjautuu turvallisuusjohtamiseen. Turvallisuusjohtamisen perustana pidetään riskien tunnistamista ja riskien todennäköisyyden arviointia. Yleisötilaisuuden turvallisuutta voidaan nostaa huomattavasti havaitsemalla ja tunnistamalla riskit, sekä minimoida ja mahdollisuuksien mukaan poistaa kokonaan nämä riskitekijät. Perinteisesti riskien tunnistaminen perustetaan todennäköisyyslaskentaan. Tällöin mitataan jonkin turvallisuuden riskin todennäköisyyttä ja toteutuessa haitan suuruutta. Riskien arvioinnissa käytetään mittayksikkönä esimerkiksi prosentteja tai työtunteja. Tapahtumanjärjestäjää kiinnostaa myös aina taloudellinen seuraamus, jota voidaan myös käyttää riskien luokittelussa. (Paasonen 2013, 27)

Riskien hallinnasta saadaan tehokasta kytkemällä se osaksi koko tapahtumaorganisaation työtehtäviä ja tapahtuman suunnittelua. Tilaisuuden järjestäjän vastuulla on määritellä tarkoitus, tavoitteet, roolit ja vastuut. Riskienhallinta tarvitsee myös toimivat työkalut, joiden avulla toimintaa voidaan mitata ja valvoa. Riskit tunnistetaan riskien analyysimenetelmillä, joiden tarkoituksena on löytää syitä turvallisuuden vaaratekijöille. Tärkeää pienissä ja keskisuurissa organisaatioissa on huomioida, että riskianalyysi ei kohdistu syyllisten hakemiseen, vaikka riskit voivat liittyä vahvasti yksittäisen henkilön tekemiin toimenpiteisiin. (Paasonen 2013, 28)

Riskianalyysin teko aloitetaan pohtimalla erilaisia vastauksia kysymykseen; mitä voi tapahtua? Yksinkertainen riskianalyysi käynnistyy vuodenajan, paikan, ajan ja osallistujien huomioimisella ja kirjaamisella. Riskianalyysissä tehdään erilaisia skenaarioita siitä mitä voisi tapahtua, kuinka suuri todennäköisyys tapahtumalla on ja mitä tapahtuneesta seuraa, sekä erittäin tärkeänä kohtana millä etukäteistoiminnolla tapahtuma tai onnettomuus voidaan ehkäistä. (Suomen Latu 2004)

Riskienarviointi voidaan nähdä myös prosessina, jossa arvioidaan työntekijöille ja turvallisuudelle tapahtuman tapahtumasta ilmenevästä vaarasta aiheutuva riski. Tapahtuman riskien arvioinnilla tarkoitetaan esiintyvien vaarojen tunnistamista, riskien suuruuden määrittämistä ja merkityksen arviointia. Tähän työhön käytetään apuna riskikartoituksia ja riskianalyysiä. (Lampinen 2011, 65)

2.4.2 Tulevaisuuden riskit liikuntatapahtumissa

Suomen Liikunnan ja Urheilun turvallisuusoppaassa viitataan sisäministeriön vuonna 2004 tekemään listaukseen turvallisuuden uhkakuvista tulevaisuudessa. Nähdään, että syrjäytyminen, haavoittuva tietoyhteiskunta, kova rikollisuus ja onnettomuudet tulevat kasvamaan. Yksilöiden arkiturvallisuus tulee heikkenemään ja uusavuttomien määrä tulee kasvamaan. Lisäksi erityisesti liikunta- ja palveluiden osalta merkittävää on, että kansana suomalaiset ovat ikääntymässä ja kuntotaso heikkenee. Liikuntatapahtumissa tulee huomioida riskejä kartoittaessa myös osallistujien kunto- ja taitotaso. Tapahtumien järjestäjät tulevat siis jatkossa kohtaamaan entistä haasteellisempia turvallisuuden riskejä, jolloin turvallisuuskulttuuriin ohjaaminen ja sen luominen on kaikkien osapuolten etu. (Suomen Latu 2004)

Nykyisin yksi merkittävimmistä yleisötilaisuuksien riskitekijöistä on yleisön häiriökäyttäytyminen. Tällä voidaan tarkoittaa esimerkiksi fyysistä väkivaltaista käyttäytymistä tai verbaalisia hyökkäyksiä. (Paasonen 2013, 7-8) Toimivan ja hyvin koulutetun turvallisuusorganisaation avulla pystytään hallitsemaan yleisön käyttäytymistä. Suurissa yleisötilaisuuksissa ihmisten käytös samankaltaistuu. Häiriökäyttäytymistä aiheuttaa myös alkoholitarjoilu ja esimerkiksi tapahtuman-

paikan pimeys. Yleisön hallinta perustuu yleisön sijoittamiseen tapahtumapaikalla. Tehokkaan tavan muodostaa katsomoalueiden rajaaminen tai lipunmyynti tietyille katsomoalueille. Pimeyteen voidaan varautua riittävän valaistuksen avulla. (Paasonen 2013, 33-34)

3 TAPAHTUMATURVALLISUUDEN SUUNNITTELU

Yleisötapahtumaksi voidaan käsittää esimerkiksi liikuntaan, kulttuuriin, virkistykseen tai muuhun tarkoitukseen luodut tapahtumat. Liikuntatapahtumia järjestävää pääasiassa liikunta- ja urheiluseurat, mutta myös erilaiset yhdistykset, järjestöt, yhteisöt, yritykset, koulut, päiväkodit ja monet epäviralliset yhteenliittymät. (Suomen Latu 2004)

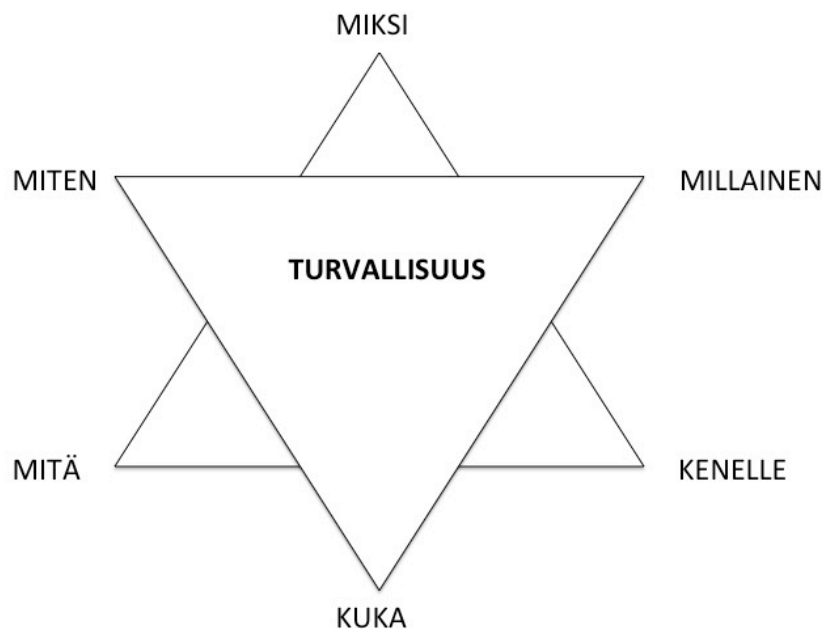
”Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta määrittelee yhdistyksen palvelun tuottajaksi aina kun toimintaan voi osallistua yhdistyksen ulkopuolinen henkilö tai yhdistys tuottaa jäsenistölleen tai ulkopuolisille esim. yrityksille maksullisia, taloudellisesti tuottavia palveluita.” (Suomen Latu 2004)

Tapahtuman turvallisuutta suunniteltaessa voidaan käyttää apuna strategisia ja operatiivisia kysymyksiä. Näitä termejä käytetään tapahtuman suunnittelu- ja toteutusvaiheessa, joten samoja termejä käytettäessä tuodaan turvallisuus osaksi tapahtumaa jo sen alkuvaiheissa.

Strategisen kolmion kysymykset ovat miksi, mitä ja kenelle (Häyrinen & Vallo 2012, 101). Miksi kysymyksellä perusteellaan turvallisuussuunnitelman tarvetta ja siitä saatavaa lisäarvoa. Miksi kysymyksellä asetetaan myös turvallisuuden tavoite. Turvallisuuden lähtökohdat määritetään pohtimalla kysymystä mitä. Mitä halutaan tarjota tapahtuman eri tekijöille. Toteutetaanko vain lakisääteinen pelastussuunnitelma vai halutaanko tarjota lisäarvoa huomioimalla turvallisuus laajempänä kokonaisuutena? Kun määritellään turvallisuuteen liittyviä henkilöitä ja kohderyhmää vastataan kysymykseen kenelle? Tapahtumassa tällä voidaan tarkoittaa osallistujia, tapahtuma organisaatiota, katsojia tai laajemmin tarkasteltaessa ympäristöä.

Operatiivisen kolmion kysymykset ovat miten, millainen ja kuka (Häyrinen & Vallo 2012, 103). Kun määritellään konkreettisia toimia turvallisuuden järjestämiseen tapahtumassa, vastataan kysymykseen miten. Näitä voivat olla esimerkiksi ensiapu, järjestyksen valvonta ja laiteturvallisuus. Millaista turvallisuutta halutaan tarjota? Halutaanko turvallisuudesta tehdä näkyvää osallistujille esi-

merkiksi sijoittamalla järjestyksen valvojat näkyvälle paikalle vai toteutetaanko turvallisuus huomaamattomasti? Saadaanko turvallisuudella positiivista näkyvyyttä ja lisäarvoa? Näillä kysymyksillä ja päätöksillä vastataan kysymyksiin millainen. Turvallisuudesta tulee vastata henkilö tai henkilöitä, jotka ovat turvallisuuden avainhenkilöitä jokaisessa tapahtuman vaiheessa. Operatiivinen kolmio kuvassa 1 avulla luodaan perusta tapahtuman turvallisuuden toteuttamiselle.

Kuva 1. Turvallisuuden arvokolmio. (Häyrinen & Vallo 2012,103)

Turvallisuutta suunniteltaessa voidaan käyttää tapahtumajärjestämisen erilaisia olemassa olevia osioita. Toimivana työkaluna turvallisuuden konkreettiseen suunnitteluun voidaan käyttää esimerkiksi tapahtumakäsikirjoitusta. Tapahtumakäsikirjoitus laaditaan etukäteen ja sen tehtävänä on luoda kokonaiskäsitys tapahtumasta ja sen etenemisestä. Tapahtumakäsikirjoituksessa kerrotaan mitä tulee tapahtumaan, missä ja milloin. (Häyrinen & Vallo 2012, 161) Tapahtuman turvallisuutta voidaan suunnitella huomioimalla jokaisen tapahtuman vaiheen vaatima turvallisuus. Esimerkiksi osallistujien saapuessa järjestyksen valvonta,

tapahtuman aikana hätäpoistumistiet ja ensiapupiste sekä esimerkiksi tupakointitilan huomiointi.

Yleisötilaisuuden tapahtumapaikan suunnittelu aloitetaan välittömästi tilan varmistuttua. Toimivana työkaluna voidaan käyttää tapahtumakarttaa, johon suunnitellaan eri toimintojen sijoittuminen. Kartta toimii työkaluna lupa-asioiden hoitamiseen viranomaisten kanssa. (Paasonen 2013, 26)

3.1 Viranomaisyhteistyö ja lupakäytännöt

Tapahtumien turvallisuus perustuu kokoontumislakiin, jossa määritellään, että kokous ja yleisötilaisuus tulee järjestää rauhanomaisesti ja osanottajien tai sivullisten turvallisuutta vaarantamatta. Tapahtuma nähdään lain näkökulmasta kuluttajapalveluna. Laki määrittelee myös, että tapahtumaa järjestettäessä on huolehdittava, että siitä ei aiheudu haittaa yleiselle järjestykselle, eikä se aiheuta haittaa ihmisen omaisuudelle tai terveydellä. Vastuu turvallisuudesta ja lain noudattamisesta lankeaa aina tapahtuman järjestäjälle, oli kyseessä sitten maksullinen tai ilmaistapahtuma. (Vuoripuro 2007, 11)

Koska tapahtuma luokitellaan yleisötilaisuuden muodoksi, koskee sitä myös vastuu toteuttaa kirjallinen ilmoitus järjestämispaikan poliisille. Lisäksi pelastusviranomaisella pidetään oikeus edellyttää pelastussuunnitelmaa tai lisäyksiä tapahtumatilan pelastussuunnitelmaan. Pelastussuunnitelmassa selvitetään vaaratilanteiden ennaltaehkäisyä, omaisuuden ja ympäristön suojaamista sekä varautumista pelastustoimenpiteisiin. Pelastussuunnitelma koostetaan osaksi turvallisuussuunnitelmaa, jossa tarkastellaan laajasti turvallisuuden eri osalualueita, riskitekijöitä ja niihin varautumista sekä toimintaa mahdollisessa onnettomuus tai vaara tilanteessa. Käsiteltyään ilmoituksen poliisi antaa lupapäätöksen tapahtuman järjestämiseksi. (Vuoripuro 2007, 13-14)

Muita mahdollisia valvontaviranomaisia on muun muassa rakennusviranomaiset, jotka valvovat väliaikaisten rakennelmien rakennuslupia, ympäristöviranomaiset jätehuollon osalta, terveystoimintainen myöntää elintarvikkeiden myyntiluvat ja määrittää tapahtumana tarvittavan ensiapuvalmiuden ja läänin-

hallitus valvoo alkoholin anniskelua. (Vuoripuro 2007, 17) Ilmoitus toimitetaan vähintään viisi vuorokautta ennen tapahtumaa. Poliisi tekee lupapäätöksen, joka on maksullinen. Tästä syystä tulee arvioida tapahtuman luonteen huomioiden tarvitseeko yleisötilaisuudesta tehdä ilmoitusta. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä yleisötilaisuudesta, jossa on vähän osallistujia, tilaisuus ei edellytä erillisiä liikennejärjestelyjä tai toimenpiteitä järjestyksen turvaamiseksi, eikä myöskään aiheuta haittaa ympäristölle. (Paasonen 2013, 26)

Eri viranomaiset valvovat tapahtumaa, mutta viranomaisvalvonta ei poista järjestäjän vastuuta mahdollisessa onnettomuustilanteessa. Tästä syystä jokaisessa tapahtumassa tulee olla turvallisuusvastaava tai -vastaavat, joka vastaa turvallisuuden ennakkosuunnitelmasta, valvonnasta ja yhteistyöstä niin pelastusviranomaisten kuin poliisin kanssa. (Vuoripuro 2007, 11) Yleisötilaisuuksien turvallisuuteen liittyvät suunnitelmat ja tehdyt toimenpiteet tulee dokumentoida huolellisesti. Turvallisuuteen liittyvien suunnitelmien tulee olla realistisia ja totuudenmukaisia, sekä yksilöllisiä. (Paasonen 2013, 29)

Tapahtumajärjestäjän tulee ottaa huomioon muun muassa seuraavat lainsäädännöt:

Kokoontumislaki (530/1999)

Laki järjestyksenvalvojista (533/1999)

Pelastuslaki (468/2003)

Asetus pelastustoimesta (787/2003)

Kuluttajansuojalaki (38/1978)

Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta (74/2004)

Terveysturvallisuuslaki (763/1994)

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

Tuotevastuulaki (694/1990)

Vahingonkorvauslaki (412/2003)

Meluntorjuntalaki (382/1987)

Jätelaki (1072/1993)

3.1.1 Pelastussuunnitelma

Valtioneuvoston antaman asetuksen perusteella pelastussuunnitelma on laadittava yleisötilaisuuteen, jossa on läsnä samanaikaisesti vähintään 200 henkilöä, tapahtumassa käytetään avotulta tai muita räjähdysalttiita tehosteita, tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta tai tapahtuman luonne aiheuttaa erityistä vaaraa ihmiselle. (Paasonen 2013, 30) Pelastussuunnitelma toimitetaan alueen pelastusviranomaiselle vähintään 14 vuorokautta ennen tapahtumaa (Paasonen 2013, 31).

Tapahtuman operatiivinen turvallisuustoiminta eli käytännön toimenpiteet suunnitellaan pelastussuunnitelman pohjalta. Operatiivinen turvallisuustoiminta pitää sisällään toimet, joilla järjestystä ja turvallisuutta ylläpidetään. Tämä niin sanottu turvallisuussuunnitelma pitää sisällään pelastussuunnitelman lisäksi laajemmin turvallisuustoimenpiteiden suunnittelun, toteutuksen ja mahdolliset kustannusarviot. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi turvallisuusorganisaatio ja sen toiminnan kuvaus, sisältäen järjestystenvalvojen toiminnan. Käytännössä turvallisuussuunnitelma keskittyy vaaratilanteiden ehkäisyyn, toimintaan onnettomuustilanteissa ja henkilöiden sekä omaisuuden suojaamiseen. Koska turvallisuus suunnitelma on laajempi kuin pelastussuunnitelma, liitetään siihen viestintää koskevat suunnitelmat, toimintamallit ja yhteystiedot. (Paasonen 2013, 32)

Tapahtuman turvallisuusvaatimusten vähimmäismääränä pidetään lakisääteisen pelastussuunnitelman toteuttamista. Pelastussuunnitelma suositellaan toteutettavaksi myös sellaisissa tapahtumissa, jotka eivät vaadi lupamenettelyä. Laki kuitenkin velvoittaa tapahtumanjärjestäjää huomioimaan henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamisen vaaratilanteissa. Useissa rakennuksissa on olemassa oleva pelastussuunnitelma. Tapahtumanjärjestäjän tulee huo-

mioida tapahtuman erityispiirteet ja toteuttaa pelastussuunnitelman osaksi liite, jossa huomioidaan nämä erityispiirteet turvallisuuden näkökulmasta. (Vuoripuro 2007, 20)

Pelastussuunnitelman tulee olla käytännöllinen ja selkeästi hahmotettava. Suunnitelman tulee sisältää tapahtuman perustiedot ja mahdolliset riskit sekä niiden hallintaan käytössä olevat keinot. Pelastussuunnitelma tulee jakaa jokaiselle tapahtuman tuottamiseen ja järjestämiseen osallistuvalla henkilöllä riittävässä ajoin ennen tapahtumaa. Toimihenkilöitä voidaan valtuuttaa perehtymään suunnitelmaan vaatimalla lukukuittausta tai keskustelua järjestäjän kanssa. (Vuoripuro 2007, 21)

Kuten riskikartoituksesta voidaan todeta, on pienten yleisötapahtumien riskit vähäiset. Tästä syystä pieniin yleisötapahtumiin riittää, että mahdollisessa onnettomuustapauksessa hälytetään paikalle paikallisen aluepelastuslaitoksen yksiköitä (Vuoripuro 2007,56). Vähäisen riskin tapahtumissa riittää myös pelastusvalmiuden perustaso, johon riittää tilan oma alkusammutuskalusto (Vuoripuro 2007, 58).

3.1.2 Vakuutukset

Järjestäjä vastaa tapahtuman turvallisuudesta. Tämä tarkoittaa sitä, että vastuu ei siirry viranomaisille, vaikka viranomainen myöntää luvan tapahtumalle. Viranomaisen tarkastus ei myöskään kata kaikkia tapahtuman alueita ja suorituspaikkoja, vaan tapahtumajärjestäjän tulee itse huolehtia näiden kohteiden turvallisuudesta. Suomessa yleisötilaisuuksia koskee korostunut huolellisuusvelvollisuus. Mahdollisessa onnettomuus- tai vaaratilanteessa järjestäjän tulee pystyä osoittamaan olleensa järjestelyissään huolellinen eli toteutetaan niin sanottua käännettyä todistustaakkaa. Yleisötilaisuuksissa voi sattua tapaturmia tai onnettomuuksia, jotka vahingon kärsinyt voi katoa järjestäjien toimien aiheuttaneeksi. Tällöin vahingon kärsinyt henkilö voi hakea korvauksia tapahtumajärjestäjältä. Tästä syystä tapahtumaan tulee hankkia vastuuvakuutus, jolloin vakuu-

tusyhtiö huolehtii korvauksen maksamisesta vahingonkärsineelle. (Suomen La-
tu 2004)

3.2 Tapahtumaturvallisuuden osa-alueet

Tapahtumaturvallisuus voidaan jakaa useisiin suuriin tai keskisuuriin osa-
alueisiin riippuen tapahtuman luonteesta ja järjestävästä organisaatiosta. Osa-
alueet voivat perustua fyysisiin elementteihin, tapahtumajärjestykseen tai esi-
merkiksi tapahtumaorganisaation tehtäviin. Tärkeänä nähdään tapahtumalle
ominaisten tapahtumaturvallisuuden osa-alueiden huomioiminen.

3.2.1 Tapahtuma-alueen turvallisuus

Tapahtuma paikalle tulee olla toimivat ja turvalliset liikenneyhteydet. Jos tiede-
tään, että tapahtumaan on tulossa paljon osallistujia yksityisautoilla, tulee jo
tapahtumailmoittelussa tiedottaa käytettävissä olevista pysäköintialueista ja nii-
den kulkuyhteyksistä. Liikennejärjestelyistä voidaan aina neuvotella poliisin ja
pelastusviranomaisten kanssa. Pelastusviranomaisia tulee erityisesti kuunnella
pelastusteiden suunnittelussa. Pelastusteiden leveyden tulee olla vähintään
neljä metriä, ne erotellaan tapahtuma-alueesta ja niiden tulee olla esteettömiä.
Hälytysajoneuvojen tulisi päästä vähintään viidenkymmenen metrin etäisyydelle
onnettomuuskohteesta. Pelastustiet merkitään selkeästi pelastussuunnitelmaan
ja niiden kyltitys tulee huomioida tapahtumaa suunniteltaessa. (Vuoripuro 2007,
25-26)

Mikäli tapahtumaan rakennetaan suuria lava- tai telttarakennelmia tulee niille
hakea lupa rakennusvalvonnasta. Pienet tilapäiset rakennelmat kuten myyntiko-
jut tai wc-tilat eivät tarvitse erillistä lupaa, mutta tapahtuman järjestäjä on aina
vastuussa mahdollisista rakennelmista. (Vuoripuro, 2007, 30) Samaa periaatet-
ta voidaan käyttää myös sähköturvallisuuteen ja valaistuksen suunnitteluun.
Henkilö, joka on riittävässä määrin perehtynyt sähköturvallisuuteen voi suorittaa

pieniä sähkötöitä. Tällöin vastuu näiden toimien turvallisuudesta kuuluu sähkötyön tekijälle. (Vuoripuro 2007, 32)

Pieniinkin tapahtumiin voidaan perustaa erilaisia myyntipisteitä. Myyntipisteet kannattaa sijoittaa yleisöalueen reunoille. Myyntipisteille ja niissä tapahtuvaan myyntiin liittyen asetetaan vaatimuksia ja suosituksia liittyen niiden turvallisuuteen. Esimerkiksi elintarvikkeiden myyntipisteissä tulee huomioida hygienia ja paloturvallisuus. Tapahtuman järjestäjän tulee tutustua näihin suosituksiin ennen tapahtumaa ja mieluummin jo suunnitteluvaiheessa, kun myyjien kanssa tehdään yhteistyösopimuksia. (Vuoripuro 2007, 34)

Mikäli tapahtuma järjestetään sisätiloissa, tulee sen soveltua yleisötilaisuuksiin. Tällaisina tiloina nähdään muun muassa monitoimihallit ja messukeskukset. Tapahtumakäyttöön suunniteltuihin tiloihin toteutetaan jo suunnittelu vaiheessa tapahtumaturvallisuuden täyttävät edellytykset lainsäädännön mukaisesti. Mikäli tilaa ei ole suunniteltu yleisötilaisuuksien järjestämiseen, saa paikallinen pelastusviranomaisen määrittellä ehdot tapahtuman järjestämiselle. Puolestaan poliisiviranomainen myöntää lopullisen luvan tapahtumalle. (Vuoripuro 2007, 38)

Yleisötilaisuuksissa voidaan kiinnittää huomiota lukuisiin nähtävästi pieniin asioihin, jotka kuitenkin lisäävät turvallisuutta ja yleisön viihtyvyyttä huomattavasti. Esimerkiksi veden saatavuudesta huolehtimalla vähennetään yleisön pyörtymistapauksia erityisesti lämpimällä säällä ja urheilutapahtumissa. Lisäksi elintarvikkeiden myyjät usein tarvitsevat vettä toimintaansa, jolloin kyseinen myyntipiste tulee sijoittaa tapahtuma-alueella niin, että veden saanti on vaivatonta. Veden huolimaton kuljettaminen voi aiheuttaa esimerkiksi henkilön liukastumisen. Väliaikaiset rakenteet tulee rakentaa niin, että ne ovat kantavia eikä ulkoiset tekijät vaikuta niiden paikallaan pysymiseen. Wc-tiloja tulee varata riittävästi ja niihin pääsy tulee olla vaivatonta ja opastettua. (Paasonen 2013, 70)

Alkoholianniskelu vaatii oman rajatun alueen, joka voidaan sijoittaa niin, että sieltä voidaan seurata itse tapahtumaa. Sijainti ei saa olla lavan tai poistumisteiden läheisyydessä, lisäksi mahdollinen jono tulee ohjata niin, että se ei häirit-

se muuta yleisöä. Kaksoisaidoituksella voidaan ehkäistä alkoholituotteiden ojentamista alueen ulkopuolelle. (Paasonen, 71)

Osa tapahtumaturvallisuutta on myös työturvallisuus tapahtumaa rakentaessa ja sen aikana. Usein tapahtumaan palkataan henkilöitä, jolloin heihin sovelletaan työturvallisuuslakia (Paasonen 2013, 71). Yleisötilaisuuksissa voidaan myös käyttää vapaaehtoisia työntekijöitä. Tällöin henkilöt suorittavat työtä saamatta siitä vastiketta ja olematta työsuhteessa. Vapaaehtoiset kuuluvat työturvallisuuslain piiriin vain siinä tapauksessa, että työnantajalla ja vapaaehtoisella on sopimus ja vapaaehtoinen tekee samankaltaista työtä kuin muut työntekijät. Työnantajan vastuuseen kuuluu huolehtia turvallisesta työympäristöstä, kun vapaaehtoinen puolestaan on velvollinen noudattamaan turvallisuusohjeita ja käyttämään asianmukaisia turvavälineitä. Talkootyö puolestaan ei kuulu työturvallisuuden piiriin, mutta tapahtuman vakuutuksen on syytä kattaa talkoohenkilöstö. (Paasonen 2013, 72-73)

Turvallisuutta voidaan lisätä rajoittamalla tapahtuma-alueelle pääsyä ulkopuolisilta henkilöiltä. Kulkuluvat myönnetään niitä tarvitseville henkilöille ja käytössä voi olla eri alueille oikeuttavia kulkulupia. Kulkulupien valvonnasta vastaa järjestyksenvalvojat ja lipunmyynti. (Paasonen 2013, 74)

Tapahtuma-alueelle sisäänkäynti tulee ohjata ja valvoa niin, että yleisö kulkee alueelle haluttua reittiä, jolla on valvonta ja halutessa lipunmyynti. Samalla voidaan valvoa ja estää kiellettyjen esineiden ja asioiden tuominen alueelle. Taka-varikoitaville tavaroille tulee varata säilytystila ja esineet tulee nimetä tai merkitä niin, että ne voidaan palauttaa tapahtuman jälkeen omistajalleen. (Paasonen 2013, 76)

Osallistujien ja yleisön turvallisuutta voidaan parantaa toimivalla ohjeistuksella ja kuulutuksella. Ohjeita voidaan jakaa etukäteen tapahtumaan tulijoille esimerkiksi kutsun tai ilmoittautumisen yhteydessä, lisäksi tapahtumaan tullessa voidaan jakaa ohjeita kirjallisesti esimerkiksi ohjelmavihkon osana. Tapahtumapaikan selkeät opasteet ja tiedotteet ennaltaehkäisevät tapaturmia sekä tungosta. Jonottaminen voi aiheuttaa epätietoisuutta ja tätä kautta huolestuneisuutta tai

levottomuutta. Avainasemassa nähdään myös kuulutus tapahtuman aikana. Kuulutusten avulla voidaan ohjata osallistujia tapahtuman aikana ja mahdollisissa onnettomuustilanteissa. Kuulutuksia tulee suunnitella etukäteen ja huomioida mahdolliset eri kansalaisuudet eli kuulutuksia voidaan pitää esimerkiksi englanniksi tai ruotsiksi. (Suomen Latu 2004)

3.2.2 Ensiapuvalmius tapahtumassa

Pienet ja keskisuuret tapahtumat voidaan luokitella vähäisen riskin tapahtumiksi ensiavun näkökulmasta. Tällä tarkoitetaan, että tapahtumassa ei ole erityisiä riskejä, alue on helposti hallittavissa ja yleisömäärä on alle 3000 henkeä. Tällöin ensiapuhenkilöstä tarvitaan kolmesta viiteen henkilöä. (Vuoripuro 2007, 55) Tällaisissa tapahtumissa puhutaan ensiapuvalmiudesta, jonka avulla lisätään tapahtuman turvallisuutta ja tuodaan yleisölle turvallinen ilmapiiri. Ensiapuhenkilökunnan tehtäviin katsotaan kuuluvan ensiavun lisäksi antaa kotihoito-ohjeita lievästi loukkaantuneille sekä ohjata tarvittaessa jatkohoitoon. (Vuoripuro 2007, 51)

Ensiapuvalmiuden laajuus määrittyy tilaisuuden kävijämäärän ja luonteen perusteella. Pieniin, vähäisen turvallisuusriskin tapahtumiin ei tarvitse järjestää ensiapuryhmää, mutta ensihoidon välineet tulee olla paikalla. (Paasonen 2013, 82)

3.2.3 Toiminta onnettomuustilanteessa

Jokaiseen yleisötapahtumaan tulee nimetä turvallisuusvastaava, jonka tärkeimpänä tehtävänä nähdään mahdollisten onnettomuustilanteiden ehkäiseminen. Turvallisuusvastaavan tulee tehdä tiivistä yhteistyötä kaikkien tapahtuman suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvien henkilöiden kanssa, sekä alueen pelastusviranomaisten ja poliisin kanssa. Tapahtuman aikana kyseinen henkilö johtaa turvallisuuteen liittyvää toimintaa ja organisaatiota. Onnettomuustilanteessa turvallisuusvastaavan tehtäviin kuuluu toiminnan johtaminen ennakkoon laadi-

tun suunnitelman ja ohjeistuksen mukaisesti. Onnettomuuden sattuessa turvallisuusvastaava hälyttää lisäapua pelastuslaitokselta ja ohjeistaa järjestyksen valvojia ja muuta tapahtuman henkilökuntaa. Tärkeintä onnettomuuden tapahtuessa on huolehtia yleisön auttamisesta ja estettävä lisävahinkoja. Onnettomuustilanteessa jokaisen henkilön vastuut ja tehtävät tulee suunnitella etukäteen. Tällöin esimerkiksi tiedetään etukäteen kuka menee pelastusajoneuvoja vastaan onnettomuustilanteessa. Johtovastuu siirtyy välittömästi pelastustoimintaa johtavalle viranomaiselle, jolloin tapahtumaorganisaation tehtävänä on auttaa ja tukea pelastustoimintaa tarpeen ja ohjeistuksen mukaan. (Vuoripuro 2007, 64-65)

Kriisitilanteen toimenpiteiksi suositellaan seuraavaa etenemisjärjestystä. Ensin pelastetaan vaarassa olevat ihmiset ja varoitetaan muita tilanteen läheisyydessä olevia. Tämän jälkeen hälytetään palokunta, jota seuraa palon sammuttaminen lähimmällä alkusammuttimella, mikäli palon sammuttaminen on vielä mahdollista. Joka tapauksessa alkusammutuksen jälkeen pyritään rajoittamaan palon etenemistä esimerkiksi sulkemalla ovet. Tämän jälkeen odotetaan palokunnan saapuvan paikalle ja opastetaan sekä selitetään tilanne palohenkilöstölle. (Miettinen 2002, 207.)

Mahdollisessa onnettomuustapauksessa ihmiset saattavat pyrkiä pakenemaan paikalta nopeasti, paniikinomaisesti. Tällainen toiminta aiheuttaa merkittävän turvallisuusriskin, koska ihmiset voivat joutua tallatuksi tai jäädä puristuksiin. Onnettomuustilanteisiin tulee valmistautua etukäteen erilaisten ryhmätehtävien avulla, jossa voidaan tapahtumaorganisaation kanssa suunnitella toimintaa erilaisissa tilanteissa. Katsomovalvonnan tehtävänä on huomioida käytöstä, joka voi muuttua paniikinomaiseksi tai aiheuttaa häiriötä. Katsomovalvonta suoritetaan joko katsojien etu- tai yläpuolelta. Mahdollisia toimenpiteitä vaativissa tilanteissa valvojien tulisi toimia pareittain turvallisuuden takaamiseksi. Kenttävalvonta puolestaan vastaa siitä, että kentälle ei pääse sinne kuulumattomia henkilöitä. Tehokkaana keinona pidetään valvonnan sijoittamista kentälle johtaville kulkuporteille. (Paasonen 2013, 77-79)

Evakuoinnilla tarkoitetaan tilannetta, jossa viranomaisten määräyksestä ihmisiä siirretään paikasta toiseen ihmishenkien menettämisen estämiseksi. Evakuoinnin käynnistys ja toteuttaminen tapahtuu Suomessa aina viranomaisten toimesta ja sen tarkoituksena on siirtää ihmiset pois uhanalaiselta alueelta. Tapahtumatilanteessa voidaan toteuttaa niin sanottu suojaväistö, jossa ihmiset siirretään yleensä lyhyeksi aikaa turvalliselle alueelle, joka on määritelty ennakkoon. (Miettinen 2002, 214.)

Kriisitilanteessa tulee olla selkeät ohjeet miten ja mihin järjestäjät, osallistujat ja yleisö tulee poistumaan rakennuksesta ja kuka antaa poistumiskäskyn. Tapahtumapaikalla tulee olla alkusammutuskalusto ja tapahtuman järjestäjän tulee huolehtia henkilökunnan kouluttamisesta näiden käyttämiseen. (Virtanen 2004, 18)

4 VOIMISTELUTAPAHTUMAN TURVALLISUUS

4.1 Kilpailujen järjestäminen Voimisteluliitossa

Suomen Voimisteluliitto Svoli ry (jatkossa Voimisteluliitto) on suomalaisen voimistelun kattojärjestö, johon kuuluu noin 380 seuraa, joissa 128 000 jäsentä. Kyseessä on Suomen suurin tyttöjen ja aikuisten liikuttaja. Voimisteluliitto on toiminut nykyisessä muodossaan vuodesta 2004, jolloin Suomen kaksi voimisteluliittoa yhdistyivät. Voimisteluliiton strategiana on niin harraste- kuin huippuvoimistelun kehittäminen ja seuratoiminnan tukeminen. Toiminnallaan voimisteluliitto pyrkii saavuttamaan strategian mukaiset tavoitteet, tähän pyritään erityisesti vahvan viestinnän ja koulutuksen avulla. Yhtenä kivijalkana Voimisteluliiton organisaatiossa on suurtapahtumat ja näiden järjestäminen. (Suomen Voimisteluliitto 2014)

Voimisteluliiton tapahtumien koko vaihtelee riippuen tapahtuman luonteesta, karkeasti tapahtumat voidaan jaotella näytöksiin ja kilpailuihin tai näiden yhdistelmiin. Voimisteluliitto järjestää yhdessä seurojen kanssa kotimaisia suurtapahtumia kuten Voimistelupäivät, sekä kilpalajien maailman cup ja arvokilpailuja. Tästä esimerkkinä joukkuevoimistelun Maailman Mestaruuskilpailut voimistelun suurtapahtuman Sun Lahden yhteydessä vuonna 2013. Seuraava voimisteluliiton järjestelyponnistus on voimistelun ehdoton suurtapahtuma Gymnaestrada heinäkuussa 2015 Helsingissä. Kyseessä on maailman suurin voimistelutapahtuma, jossa esitellään voimistelun monipuolisuutta ja kirjoa erilaisten esitysohjelmien kautta. Tapahtumaan odotetaan noin 25.000 osallistujaa noin 60 maasta, mikä tekee tapahtumasta kansainväliseltä osallistujamäärältään suurimman koskaan Suomessa järjestetyn tapahtuman. Tapahtuma järjestetään yhdessä Helsingin kaupungin ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Kyseissä tapahtumassa myös turvallisuusjärjestelyt nousevat uudelle tasolle. (Suomen Voimisteluliitto 2013, Gymnaestrada 2014)

Voimisteluliiton tapahtumien järjestäminen perustuu kilpailujen ja tapahtumien järjestämisohjeisiin ja tiettyihin vakiintuneisiin käytäntöihin, joka siirtyvät koke-

musten perusteella ja järjestäjien välillä suullisena tietona sekä vakiintuneina käytäntöinä. Kilpailujen järjestämisohjeiden tarkoituksena voidaan nähdä eri lajien toimintatapojen yhtenäistäminen ja tapahtumapalveluiden kehittäminen sekä tuotteistaminen palveluiden näkökulmasta. Kilpailuiden järjestämisohjeissa ei suoranaisesti ohjeisteta turvallisuuteen kilpailutapahtumassa, mutta turvallisuutta sivutaan useissa eri osa-alueissa. Lisäksi ohjeiden selkeä runko mahdollistaa kokonaisuuksien tarkastelun turvallisuuden näkökulmasta. Ohjeissa käsitellään muun muassa kilpailuorganisaation vastuujakoa, jota voidaan käyttää myös määriteltäessä turvallisuuden vastuualueita. (Suomen Voimisteluliitto 2014)

Haasteelliseksi kilpailujen ja tapahtumien järjestämisen tekee Voimisteluliiton näkökulmasta se, että kilpailut järjestää aina Voimisteluliiton jäsenseura. Suuremmissa tapahtumissa kuten Suomen mestaruuskilpailuissa huomioidaan liiton toimihenkilöille suurempi rooli jo järjestelyvaiheessa. Muissa tapauksissa järjestävällä taholla nimetään päätäntävalta ja mahdollisuus järjestää tapahtuma parhaaksi näkemällään tavalla kuitenkin noudattaen kurinpitosääntöjä ja lajikohtaisia ohjeistuksia.

4.1.1 Voimisteluliiton kilpailu- ja kurinpitosäännöt

Kilpailujen järjestämisohjeet perustuvat ja täydentävät Voimisteluliiton hallituksen hyväksymiä kilpailu- ja kurinpitosääntöjä. Voimisteluliiton kilpailujen järjestämis lupa myönnetään hakemusten perusteella liiton jäsenseuroille, jotka täyttävät sääntöjen mukaiset velvoitteet. Nämä säännöt viittaavat turvallisuuteen rajallisissa määrin. Järjestäjän vastuissa määritellään, että kilpailun järjestäjän tulee kantaa vastuu kilpailujen tilojen turvallisuusohjeista ja pelastussuunnitelmasta. Lisäksi määritellään järjestäjän vastuu ensiavun järjestämiseen. (Suomen Voimisteluliitto, Kilpailu – ja kurinpitosäännöt 2013)

Kurinpitosäännöissä määritellään myös eettisten ja reilujen pelisääntöjen noudattaminen Suomen Liikunnan ja Urheilun periaatteiden mukaisesti. Tämä antaa kilpailun järjestäjälle mahdollisuuden puuttua rikkeisiin näiden ilmetessä.

Voimisteluliiton alaisiin kilpailuihin ei nähdä kuuluvan vieraiden aineiden kuten päihteiden käyttö. Käytännössä tämä tarkoittaa, että voimistelutapahtumissa ei järjestetä alkoholitarjoilua myöskään yleisölle. Tapahtumaan osallistujien kilpailutoimintaan ei kuulu väkivalta, epäasiallinen arvostelu tai muu sääntökeinottelu. Lisäksi urheiluhuijaus, vedonlyönti omasta kilpailutapahtumasta ja lahjonta nähdään erittäin paheksuttavana ja rangaistavana tekona. Lajissa, johon osallistuu paljon nuoria naispuolisia kilpailijoita, tulee huomiota kiinnittää myös sukupuolisen häirinnän ehkäisyyn ja siihen puuttumiseen. Voimisteluliitto voi päätöksellään langettaa seuraamusvaihtoehtoja yllä esiteltyjen asioiden rikkomuksista esimerkiksi varoituksen, sakon tai kilpailu- ja toimitsijakiellon. (Suomen Voimisteluliitto, Kilpailu- ja kurinpitosäännöt 2013)

Voimisteluliiton kurinpitovaltaa käyttää kurinpitovaliokunta, jolle kilpailun yli- tai päätuomarin tulee raportoida tilanteista, jotka vaativat välittömiä toimenpiteitä. Lisäksi jokaisen Voimisteluliiton lajin lajiasiantuntijaryhmällä on oikeus käynnistää kurinpitomenettely omasta aloitteestaan. Lisäksi jokaisella tapahtumaan osallistuneella on oikeus raportoida rikkeestä kirjallisesti kurinpitovaliokuntaan.

4.1.2 Turvallisuuskulttuuri Voimisteluliitossa

Vuoden 2004 pelastuslaki edellyttää yhdistyksiltä ja urheiluseuroilta aktiivisempaa turvallisuuskulttuurin edistämistä, varautumista onnettomuuksien ja tapaturmien ehkäisyyn sekä dokumentointiin. (Arvonen 2011, 7) Turvallisuuden huomioimisella saavutetaan myös huomattavia etuja niin tapahtumien laadun kuin toiminnan organisoinnin suhteen. Turvallisuussuunnitelma selkeyttää vastuukysymyksiä ja selkeyttää toimijoiden työnjakoa sekä mahdollistaa tapahtumien valvontaa. Tapahtuman toiminnoista tulee sujuvampia ja laadukkaampia, jolla osaltaan ennaltaehkäistään tapaturmia ja onnettomuuksia. Turvallisuuden avulla voidaan kerätä tietoja ja tilastoja sekä varmistaa, että toiminta on lainmukaista. (Arvonen 2011, 18)

Nuori Suomi määrittää Lasten ja Nuorten kilpailutoiminnan suosituksissa, että kaikilla osallistujilla tulee olla yhdenvertainen oikeus kokea kilpailemisen ilo ja

jännitys. Kilpailutoiminnan tulee myös tukea lapsen kasvua ja kehitystä. (Nuori Suomi 2004) Turvallisessa kilpailuympäristössä lapsen ja nuoren mahdollistetaan toimivan huolettomasti ja keskittyen itse kilpailutapahtumaan sekä siitä nauttimiseen.

Voimistelukilpailuissa turvallisuus nähdään usein itse kilpailijoiden turvallisuutena ja erityisesti tapaturmien ehkäisynä suhteellisen loukkaantumisherkissä lajeissa. Voimistelukilpailuihin voidaan tuoda suurta lisäarvoa huomioimalla turvallisuus entistä laajempina kokonaisuutena. Tätä lisäarvoa voidaan tarkastella strategisen ja operatiivisen kolmion avulla, joka on esitelty tämän opinnäytetyön kappaleessa 5.

Turvallisuuskulttuuria voidaan suunnitella yksittäiseen tapahtumaan tai koko järjestävän tahon toiminnan tueksi. Hyvänä apuna voidaan käyttää Häyrysen ja Vallon (2012, 102) arvokolmiota. Strategisesta näkökulmasta tulee vastata kysymyksiin miksi, mitä ja kenelle. Voimisteluliiton kilpailujen järjestämisohjeita perustellaan halukkuudella järjestää laadukkaita kilpailutapahtumia. Mikäli voimistelukilpailuissa kiinnitetään huomiota turvallisuuteen, luodaan miellyttäviä ja organisoituja kilpailutapahtumia, jotka toimivat organisoidusti ja hallitusti eli laadukkaasti. Turvallisuus voidaan nähdä toimivan kilpailutapahtuman runkona, koska se määrittää useiden toimintojen peruseriaatteet. Esimerkiksi kilpailupaikan pohjapiirustusta suunniteltaessa tulee turvallisuus ottaa huomioon useasta näkökulmasta; mistä yleisö siirtyy katsomoon, mitä kautta kilpailijat liikkuvat, miten telineet järjestetään turvallisesti? Lisäksi turvallisuuden avulla voidaan mahdollistaa jokaisen osallistujan kilpailurauha ja tätä kautta ennaltaehkäistä kilpailutilanteissa tapahtuvia loukkaantumisia. Urheilutapahtumien kasvavana trendinä nähdään erityisesti yleisön häiriökäyttäytyminen, johon on syytä varautua hyvissä ajoin ennen trendin siirtymistä myös voimistelun puolelle. Kysymykseen ”mitä” vastataan tapahtuman luonteen perusteella. Seuran pienen alueelliseen kilpailuun ei tarvitse tehdä niin merkittäviä turvallisuustoimenpiteitä kuin esimerkiksi Suomen mestaruuskilpailuihin tai Maailman Cup kilpailuihin. Turvallisuutta suunniteltaessa huomioidaan kaikki tapahtumaan osallistuvat sidosryhmät ja heidän turvallisuutensa.

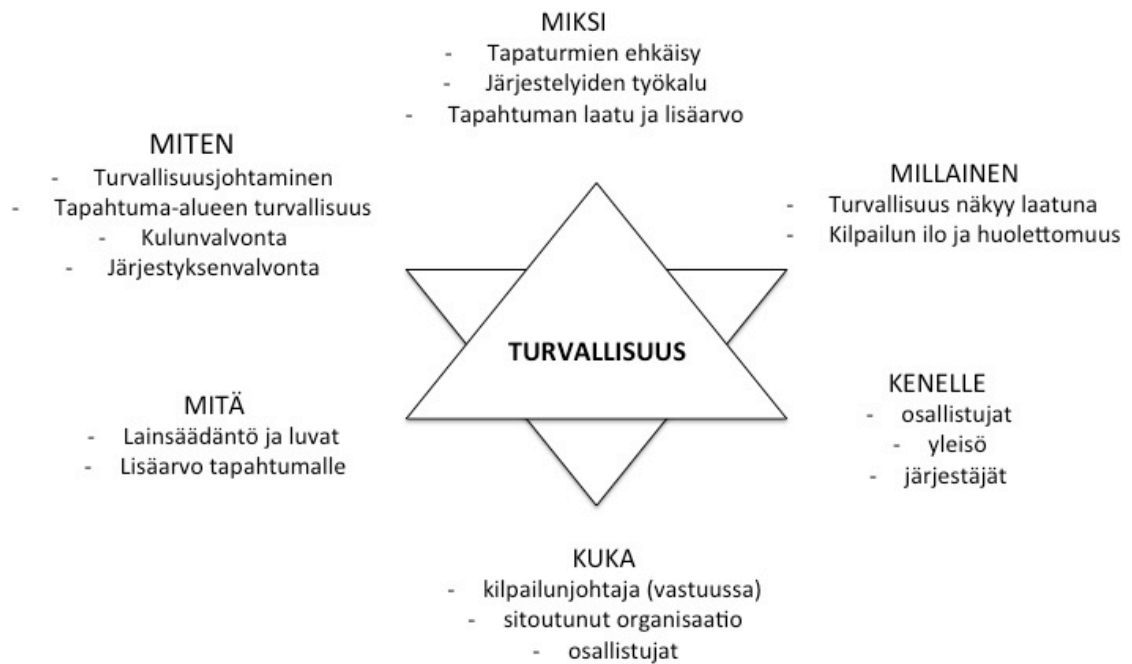
Operatiiviset kysymykset liittyvät myös tapahtuman laatukysymyksiin. Nämä kysymykset ovat miten, millainen ja kuka. Miten turvallisuus taataan, tarvitaanko tapahtumaan kulkulupia, järjestyksen valvontaa tai lääkäriä eli konkreettisia turvallisuuden toimia. Halutaanko turvallisuus tuoda laajasti esille esimerkiksi sijoittamalla järjestyksen valvojat näkyville paikoille ja tekemällä suuret kulun ohjaukset vai ohjaamalla osallistujia hienovaraisemmin? Kuka kysymys vastaa puolestaan konkreettisesti siihen, kuka turvallisuudesta vastaa. Onko vastuu kilpailun järjestäjällä vai ylituomarilla, ostetaanko turvallisuuspalvelut vai tuotetaanko ne itse? Jokaisen kilpailunjärjestäjän tulee punnita näitä kysymyksiä oman organisaationsa ja tapahtuman luoneen perusteella. Kappaleessa 6.3.2 esitellään kuvitteellinen esimerkki turvallisuuskolmion käytöstä voimistelukilpailussa.

4.2 Työkaluja Voimistelutapahtumien turvallisuuden kehittämiseen

Seuraavissa kappaleissa esitellään teoriaosiossa tuotuja turvallisuuden näkökulmia erityisesti voimistelukilpailuiden näkökulmasta. Tämä osio täydentää teoriaosiossa tehtyjä huomioita ja Voimisteluliiton kilpailujen järjestämisohjeita. Kilpailunjärjestäjä voi käyttää näitä malleja suoraan tai saada ideoita oman turvallisuuskulttuurin rakentamiseen.

4.2.1 Turvallisuuden arvokolmio

Arvokolmiota voidaan käyttää monella tapaa erityisesti tapahtuman suunnitteluvaiheessa. Sen avulla voidaan perustella tapahtumaorganisaatiolle turvallisuuden merkitystä ja näin luoda kestävää turvallisuuskulttuuria. Toisaalta arvokolmio on myös toimiva turvallisuuden ja tapahtuman suunnittelun työkalu. Seuraavassa

Kuva 2. Voimistelutapahtuman turvallisuuskolmio.

4.2.2 Ominaispiirteitä voimistelutapahtumien turvallisuudessa

Markkinointi

Tapahtumaorganisaation ja ilmoittautuneiden osallistujien lisäksi paikalle voidaan odottaa enemmän tai vähemmän yleisöä. Yleisön määrä voidaan ennakoita etukäteen kokemukseen pohjautuen, markkinoinnin laajuuden huomioiden ja etukäteistiedustelun perusteella. (Suomen Latu 2004, 28) Tapahtumasta voidaan luoda avoin tapahtumasivu sosiaaliseen mediaan esimerkiksi Facebook -yhteisöpalvelimeen. Tätä kautta voidaan seurata tapahtumaan osallistujien määrää. Tulee kuitenkin huomioida, että todellinen osallistujamäärä voi poiketa voimakkaasti etukäteisilmoittautuneiden määrästä. Kaiken tapahtumaan liittyvän viestinnän tulee olla hyvänmaun mukaista.

Kulkuluvat ja –väylät

Tapahtumatila määrittää pitkälti niin telineiden asettelun kuin näiden ympärille rakentuvat kulkuväylät. Turvallista kilpailua suunniteltaessa tulee huomiota kiinnittää helppoihin ja jouheviin kulkuyhteyksiin. Kilpailijan näkökulmasta tämä tarkoittaa yhteyksiä kilpailualueen, pukuhuoneen ja lämmittelyalueen välillä. Ihanteellista on, että nämä tilat sijaitsevat mahdollisimman lähellä toisiaan.

Yleisön tulee siirtyä lipunmyynnistä tai sisäänkäynniltä jouhevasti katsomoon. Katsomon läheisyyteen voidaan sijoittaa kahvio ja mahdolliset myyntipisteet. Käymälätiloja tulee olla riittävästi ja niihin kulkeminen esteetöntä. Mahdollisten myynti- ja esittelypisteiden ympäristöön tulee varata riittävästi tilaa ja nämä tulee sijoittaa niin, että ne eivät ruuhkauta esimerkiksi sisään tuloa tai katsomoon kulkemista.

Ihanteellisena voidaan pitää tilannetta, jossa kilpailuun osallistujat ja muu yleisö ei niin sanotusti sekoitu keskenään. Kilpailu suunniteltaessa voidaan kuvitella urheilijan ja yleisön polku kilpailupaikalla eli toteuttaa niin sanottu blueprint malli. Nämä kulkuyhteydet voidaan myös piirtää tapahtuman pohjapiirrokseen ja lähettää osallistujille etukäteen. Etukäteisohjeistus ei kuitenkaan poista riittävien kulkua ohjaavien kylttien tarvetta. Kilpailuun voidaan painattaa kulkuluvat, jotka tulee tarkastaa, kun urheilija ja hänen huoltojoukkonsa siirtyvät vain urheilijoille varatulle alueelle. Myös lipunmyynnin jälkeen voidaan vielä asettaa lipuntarkastus ennen katsomoon siirtymistä. Kulkuyhteydet esitellään myös liitteessä 1 olevassa pohjapiirustuksessa. Tässä esimerkissä sininen nuoli kuvaa osallistujien liikkumista ja punainen nuoli yleisön liikkumista tapahtuma-alueella.

Vastuut ja vakuutukset

Voimisteluliiton kilpailuihin osallistumiseen vaaditaan voimassa oleva kilpailulisanssi eli kilpailulupa. (Suomen Voimisteluliitto, Kilpailu- ja kurinpitösäännöt 2013). Turvallisuuden näkökulmasta näin voidaan rajoittaa osallistujien määrää ja luoda ennakkokäsitystä osallistujien taidoista ja osaamisesta. Käytännössä

kilpailunjärjestäjä voi olettaa, että kilpailuun osallistuvat osaavat perusvoimistelutaidot ja osaavat toimia turvallisesti kilpailutelineillä. Tämä ei kuitenkaan poisulje loukkaantumisten ja onnettomuuksia mahdollisuutta. Suomen Voimisteluliitto edellyttää, että kilpailuun osallistuvilla urheilijoilla on voimassaoleva tapaturmavakuutus. Kilpailujärjestäjä oikeutetaan tarkastamaan vakuutukset halutessaan.

Urheiluseurojen toimiessa tapahtumien järjestäjinä tulee huomioida, että seuran vastuuhenkilöt ovat vastuunkantajia mahdollisessa onnettomuustilanteessa. Järjestön yleisvakuutuksen tulee pitää sisällään yleisötilaisuuden vastuuvakuutus, joka korvaa yleisölle tai ulkopuolisille aiheutuneet omaisuusvahingot. Muussa tapauksessa urheiluseuran vastuuhenkilöt voivat joutua henkilökohtaiseen korvausvastuuseen. (Vuoripuro 2007, 12)

Kilpailunjärjestäjän nähdään olevan vastuussa kilpailuun osallistujien tietoturvasta. Kilpailuun ilmoittautuessa ilmoitetaan muun muassa nuorten urheilijoiden henkilöllisyystietoja. Voidaan pitää erittäin tärkeänä, että nämä tiedot eivät päädy ulkopuolisten henkilöiden käsiin.

Ensiapu

Voimisteluliiton kilpailujen järjestämisohjeet edellyttää, että Suomen mestaruuskilpailuissa tai tätä korkeampiarvoisissa kilpailuissa tulee paikalla olla lääkäri. Muissa tapahtumissa voi tapahtuman luonteen huomioiden riittää ammattitaitoinen ensihoitohenkilö. Ensiavun tulee sijaita telineiden läheisyydessä niin, että sen henkilökunta pääsee vaivattomasti liikkumaan itse suorituspaikalle mahdollisen tapaturman sattuessa. Ensiapu vastaa tapaturman ensihoidosta kokonaisuudessaan ja ohjaa tarvittaessa jatkohoitoon tai kutsuu viranomaisapua paikalle. Kilpailutelineiden läheisyyteen tulee myös järjestää kylmäpusseja mahdollisia pienempiä vammoja varten.

Voimisteluliiton kilpailulajissa TeamGymissä käytössä on tapaturmalomake, joka tulee täyttää jokaisesta ensihoitoa tarvitseesta loukkaantumisesta. Näin saadaan hyödyllistä tietoa tapahtumien turvallisuudesta ja tapaturmista. Nämä

lomakkeet toimivat kehitystyön apuna. Seurannasta ja kehitystyöstä vastaa laji-päällikkö yhdessä lajin asiantuntijaryhmän ja kilpailujenjärjestäjien kanssa. Tähän tapaturmalomakkeeseen voi tutustua tämän työn liitteenä. Näkisin, että tästä käytännöstä olisi huomattavaa hyötyä myös muissa lajeissa ja kokonaistietokannan keräämisessä. (Suomen Voimisteluliitto, TeamGym 2013)

Vapaaehtoiset

Urheilujärjestöissä ja -seuroissa toimii vuosittain yli puoli miljoonaa vapaaehtoista, heistä suurin osa toimii erilaisissa tehtävissä lasten ja nuorten toiminnassa. Vapaaehtoiset valitaan ja koulutetaan toimintaa järjestävän seuran toimesta. Vapaaehtoistoimintaan rekrytoidaan niin lasten vanhempia, alan opiskelijoita kuin eri lajien aktiiveja. (Soste 2014)

Vapaaehtoisten rikostaustan selvittäminen nähdään järjestäjän oikeutena. Tapahtuman järjestäjää ei voida velvoittaa siihen missään tilanteessa. Tapahtumanjärjestäjän tulee kuitenkin lasten edun nimissä arvioida, mitkä vapaaehtoistehtävät ovat sellaisia, joihin valittavien henkilöiden rikostausta nähdään tarpeelliseksi selvittää. Perusteena tulee olla tehtävän luonne, eikä se kuka henkilö on valittu tehtävästä vastuuseen. (Soste 2014) Tällaisena tehtävänä voimistelutapahtumassa voidaan nähdä esimerkiksi pukuhuonevalvonta.

4.3 Turvallisuussuunnitelma

Yhdistykselle tai urheiluseuralle on kaksi mahdollisuutta lähestyä turvallisuutta tapahtumassa. Yhdistys voi koota toimintaansa ohjaavan turvallisuusasiakirjan, jossa huomioidaan eri toimintamuotojen turvallisuus. Tällaisia toimintamuotoja ovat esimerkiksi päivittäistoiminta kuten kerhot tai ohjatut tunnit sekä kertaluonteiset tapahtumat kuten esiintymiset, myyjäiset ja niin edelleen. Tällöin yksittäisen tapahtuman turvallisuussuunnitelma pohjautuu yhdistyksen turvallisuusasiakirjaan ja tapahtuman luonteenomainen ohjeistus täydentää tätä olemassa olevaa suunnitelmaa. Vastaavasti jokaiselle tapahtumalle voidaan luoda oma turvallisuusohjeistus, jossa käsitellään vain tapahtuman turvallisuutta. Oli kyseessä yhdistyksen turvallisuusasiakirja tai yksittäisen tapahtuman turvallisuus-

suunnitelma helpottaa sen olemassa olo tapahtumien suunnittelua, nopeuttaa työnjakoa ja toimii muistilistana sekä helpottaa työntekijöiden perehdyttämistä. Näin voidaan edellyttää, että tapahtumia ei synny ilman järjestelmällistä suunnittelua. (Suomen Latu 2004)

Turvallisuussuunnitelman tärkeimpänä osana voidaan pitää pelastussuunnitelmaa. Jossa määritellään tapahtuman vastuuhenkilöt, kartoitetaan tapahtuman riskit, valitaan riskit, joihin varaudutaan ja miten näitä ennaltaehkäistään sekä laaditaan ohjeet vahinko- ja onnettomuustilaisuuksien varalta. Nämä pelastussuunnitelman osa-alueet tulee käsitellä tapahtumaorganisaation kokouksessa ja tuoda käytäntöön itse tapahtumavaiheessa suunnitelman mukaisesti. (Arvonen 2011, 47)

Poliisiviranomaisen lupapäätös tarvitaan esimerkiksi tapahtumaan, joka tapahtuu pienellä alueella ja siihen osallistuu noin tai yli 500 henkeä (Vuoripuro 2007, 16). Nykyisin lupapäätös onnistuu sujuvasti poliisin omien Internet-sivujen kautta, jolloin ohjelma kysyy tarpeelliset tapahtumaa koskevat tiedot. Lupailmoitus tulee tehdä vähintään viisi (5) vuorokautta ennen tapahtuman alkua (Vuoripuro 2007, 18). Seuraavassa esitellään esimerkki lupailmoitukseen tarvittavista selvityksistä.

- tilaisuuden järjestäjä/ yhteyshenkilö
- selvitys ohjelmasta, yleisömäärästä, aikataulusta
- järjestämispaikka ja haltijan suostumus
- järjestyksen valvojat
- tiedot alkoholin anniskelusta
- rakennelmat/ muut erityisvälineet
- pysäköinnin ja liikenteen järjestäminen
- selvitys vastuuvakuutuksesta
- turvallisuussuunnitelma ja pelastussuunnitelma

Yleisötilaisuuteen tarvitaan useita lupia ja niiden hakumääräajat vaihtelevat aiheen mukaan. Paasonen teoksessa on kerätty useita erilaisia lupa-asioita, joista vähintään seuraavat voivat koskea urheilu-/voimistelutapahtumaa: (Paasonen 2013, 41)

- Anniskelu 1-2kk
- Tavara-arpajaiset 1kk
- Elintarvikemyynti 4-28 vrk
- Pelastussuunnitelma 14vrk
- Tilapäiset liikennejärjestelyt 7vrk
- Yleisötilaisuusilmoitus 7vrk

4.3.1 Pohjapiirustus

Pelastussuunnitelma edellyttää tapahtuma-alueen pohjapiirustusta. Pohjapiirustukseen tulee huomioida niin osallistujien kuin yleisön kulkureitit yhteydessä hätäuloskäynteihin ja tapahtuman keskeisiin toimintoihin. Liitteessä 1 esitellään yksi kuvitteellinen tapahtuma-alueen pohjapiirustus. Tähän malliin tulee lisätä vielä pelastussuunnitelman vaatimat merkinnät kuten esimerkiksi sammutusveden ottoapaikat, sammutusvälineiden sijainti, pääsulut ja varatiet. Tästä syystä pelastussuunnitelman vaatima pohjapiirustus kannattaa toteuttaa tapahtumapaikan viralliselle pohjapiirustukselle, jossa on jo merkittynä lakisääteiset vaatimukset.

Voimistelutapahtuma vaatii turvalliset telineet ja välineet itse urheilusuoritusta varten. Kansainväliset telineiden ja alastuloalueiden standardit määrittelee Kansainvälinen voimisteluliitto Federation of International Gymnastics FIG tai Euroopan Voimisteluliitto Union of European Gymnastics. Voimisteluliiton lajiasiantuntijaryhmät voivat määrittellä näistä poikkeavia telinevaatimuksia kansalliselle

tasolle. Näihin vaatimukseen voi tutustua Voimisteluliiton lajikohtaisissa kilpailujen järjestämisohjeissa. Ehdottoman tärkeänä nähdään telineiden turvallisuus, tämä koskee niin itse telineen kuntoa kuin sen kiinnittämistä ja alastuloalueita. Hyvillä alastuloalueilla voidaan ehkäistä loukkaantumisia huomattavasti.

4.3.2 Riskianalyysi

Riskeillä tarkoitetaan voimistelukilpailuihin kohdistuvia vaaratekijöitä. Riskianalyysi voidaan tehdä eri näkökulmista tai yhdistää kaikki tapahtuman osa-alueet samaan analyysiin. Liitteessä 4 esitellään yksinkertainen malli erilaisista skenaarioista. Riskianalyysissä tulee näkyä riski ja tarvittaessa sen mahdolliset seuraukset, mikäli nämä eivät tule itse riskissä esille. Lisäksi tulee arvioida riskin esiintymisen todennäköisyys ja esitellä miten todennäköisyyttä alennetaan eli miten tapahtumaan voidaan varautua tai se voidaan kokonaan estää. Liitteen mallissa on käytetty niin sanallista arviota kuin värejä, jotka perustuvat Työturvallisuuskeskuksen ohjeistukseen.

Taulukko 1. Riskin suuruus. (TKK 2014)

	Seuraukset		
	Vähäiset	Haitalliset	Vakavat
Todennäköisyys			
Epätodennäköinen	1 Merkityksetön riski	2 Vähäinen riski	3 Kohtalainen riski
Mahdollinen	2 Vähäinen riski	3 Kohtalainen riski	4 Merkittävä riski
Todennäköinen	3 Kohtalainen riski	4 Merkittävä riski	5 Sietämätön riski

4.3.3 Turvallisuusorganisaation malleja

Paasonen (2013) kuvaa yleisötilaisuuden turvallisuusorganisaatiota kaaviolla. Tätä kaaviota voidaan soveltaa pienen yleisötilaisuuden turvallisuuden suunnitteluun. Turvallisuusorganisaation jäsenillä voi pienessä tilaisuudessa olla useita tehtäviä, joten turvallisuudesta vastuussa olevan henkilön tulee hahmottaa organisaation jäsenten kokonaistymäärä. Tätä kokonaisuutta voidaan kuvata erilaisilla aikajanoilla tai blueprint –mallilla. Pienessä tapahtumassa turvallisuuden vastuualueet tulee jakaa niin, että ne soluttautuvat vaivattomasti henkilön muuhun toimenkuvaan. Esimerkiksi lipunmyynnin vastuuhenkilö vastaa oviturvallisuudesta ja tapahtuman johtaja viranomaisyhteistyöstä.

Seuraavassa kaaviossa on kuvattu pienen urheilutapahtuman vastuuhenkilöt ja heidän toimenkuvansa tapahtuman aikana:

Kuva 3. Pienen voimistelutapahtuman turvallisuusorganisaatio.

Osallistujamäärältään pienessä kilpailutapahtumassa turvallisuuden päävastuu painottuu kilpailun johtajalle. Tämän tulee huolehtia kaikista turvallisuuteen liittyvistä ennakkosuunnitelmista ja lupamenettelyistä sekä rekrytoida ja organisoida turvallisuus itse tapahtuman aikana. Kilpailun johtaja kantaa vastuun mahdollisen onnettomuuden aikana ja toimii koko tapahtuman ajan viranomaisten yhteyshenkilönä. Lajivastaava kantaa vastuun telineiden turvallisuudesta ja oman kilpailutapahtumansa kulun jouhevuudesta esimerkiksi kyltein ja kuulutusin ohjaa osallistujien liikkumista tapahtuma-alueella. Hänen lähimpinä työkuppaneina toimii ensiapu, jossa tulee tapahtuman luonteesta riippuen olla myös lääkäri. Heidän tehtäväksi määritellään reagointi ripeästi tapaturmatilanteissa ja vastata sen jälkiraportoinnista. Porttitoimintavastaava huolehtii lipunmyynnistä tai vastaavasti toimii infopisteenä ilmaistapahtumissa. Onnettomuustilanteessa porttivastaava ohjeistaa yleisön ja osallistujat lähimmälle hätäuloskäynnille. Katsomo- ja kenttävalvonta vastaa yleisön valvonnasta tapahtuman aikana ja toimii koulutuksensa mukaisesti mahdollisissa onnettomuus- ja häiriötilanteissa.

Liitteessä 3 esitellään turvallisuuden vastuualueita ja tehtäviä laajemmin perustuen Voimisteluliiton kilpailujen järjestämisohjeissa määriteltyihin tapahtumaorganisaatioiden vastuualueisiin. Liitteessä 2 puolestaan esitellään turvallisuuden vastuutehtäviä jaoteltuna turvallisuusorganisaatiolle. Vastaavasti voidaan nämä työtehtävät lisätä tapahtumaorganisaation jäsenten vastuualueisiin. Tämän opinnäytetyön teoriaosiossa esiteltiin näiden osioiden käytännön merkitys. Kilpailunjärjestäjän ja organisaation vastuulla on määritellä miten näitä osa-alueita sovelletaan kyseiseen voimistelutapahtumaan. Jotta kilpailu tai tapahtuma voidaan järjestää turvallisesti, vaatii se kaikkien tapahtumaorganisaation välisten henkilöiden sujuvaa viestintää ja kanssakäymistä.

Tapahtuman turvallisuussuunnitelmassa tulee käydä ilmi myös järjestyksen valvojien rooli tapahtumassa. Järjestyksen valvonnasta säädetyssä laissa järjestyksenvalvojan tehtäväksi on määritelty ylläpitää järjestystä ja turvallisuutta sekä estää rikoksia ja onnettomuuksia. Järjestyksenvalvojat voivat toimia itse tapahtuma-alueella tai sen läheisyydessä esimerkiksi paikoitusalueilla tai sisäänkäyn-

tien läheisyydessä. Järjestyksenvalvojana voi toimia täysi-ikäinen henkilö, joka on käynyt järjestyksenvalvojan peruskoulutuksen ja tunnetaan rehellisenä sekä luotettavana henkilönä. Poliisi hyväksyy järjestyksenvalvojat osana pelastussuunnitelmaa. Tapahtumanjärjestäjän tulee huomioida, että henkilön virallinen kortti on voimassa tapahtuman aikana. Järjestyksenvalvoja tarvitaan muun muassa mikäli jonkun henkilön pääsy tapahtuma-alueelle on estettävä päihtymyksen, käyttäytymisen tai varustautumisen vuoksi. Vain virallinen järjestyksenvalvoja voi estää tai poistaa henkilön tapahtuma-alueelta. (Paasonen 2013, 35-36)

4.4 Yhteenveto

Parhaimmillaan turvallisuus ei näy suoranaisesti itse tapahtumassa. Turvallisuus piiloutuu hyviin käytäntöihin, suunnitteluun ja toteutukseen luoden tapahtumalle miellyttävän ja toimivan ilmapiirin. Turvallisuus huomioidaankin usein vasta sen jälkeen, kun jotain on tapahtunut kertaalleen. Turvallisuus vaatii kuitenkin hyvää suunnittelua ja ennakointia, joka toteutetaan esimerkiksi kartoittamalla tapahtuman riskit. Tällöin vältytään muun muassa negatiiviselta näkyvyydeltä mediassa tai lajien sisällä.

Voimistelutapahtumien ja –kilpailuiden turvallisuuden huomioiminen tulee sitoa osaksi itse tapahtumanjärjestämistä, koska henkilö- ja aikaresurssit ovat usein rajalliset. Jo pienillä huomioilla, kuten kulkureittien ja tapahtumien sijainnin suunnittelulla huomioidaan tapahtuman sujuva eteneminen sekä osallistujien turvallisuus.

Turvallisuudella luodaan tapahtumille lisäarvoa. Osallistujat voivat rentoutua ja keskittyä itse suoritukseen turvallisissa olosuhteissa. Jo pelkästään kilpailualueen rauhoittaminen aidoilla tai nauhoilla korostaa turvallisuutta. TeamGymissä on muun muassa ollut tilanteissa, jossa yleisöstä lapset ovat tulleet kilpailutelineille, kun joukkueet ovat olleet suorittamassa telinekokeilua. Onneksi vaaratilanteilta on vältytty. Osallistujat haluavat tulla uudestaan tapahtumiin, jotka ovat olleet laadukkaita ja hyvin organisoituja.

5 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tarkastella niin turvallisuutta kuin turvallisuuskulttuuria useista eri näkökulmista ja poimia näistä käytänteitä, jotka voidaan soveltaa myös voimistelutapahtumien järjestämiseen.

Turvallisuuteen voidaan panostaa useilla eri tavoilla ja osa-alueilla. Jokaisen järjestäjän vastuulla on kuitenkin jo lainsäännön näkökulmasta toteuttaa turvallinen tapahtuma. Turvallisuuteen panostaminen alkaa suunnitteluvaiheessa riskien arvioinnilla ja niihin varautumalla, jatkuu toteutusvaiheessa aktiivisella toiminnalla ja päättyy raportointiin ja niin sanottuun jälkihoitoon mahdollisten turvallisuusrikkomusten tapauksessa.

Turvallisuusorganisaation koon määrittää tapahtuman koko ja luonne. Pieneen ja luonteeltaan rauhalliseen tapahtumaan riittää yksi turvallisuusvastaava, joka vastaa tilaisuuden turvallisuudesta kokonaisuudessaan. Turvallisuusorganisaation toimivuus riippuu siitä miten hyvin jokainen organisaation jäsen tuntee ja toteuttaa omat vastuunsa. Turvallisuusorganisaation tehtävät ja vastualueet voidaan kuvata kaaviolla (Kuva 3). (Paasonen 2013, 34)

Voimistelutapahtumien turvallisuuden kehittäminen on haasteellista, koska seurat voivat järjestää luonteeltaan hyvin erilaisia tapahtumia, hyvin erilaisissa olosuhteissa. Turvallisuuskulttuuri ei synny pakottamalla, vaan toimijoiden omasta halusta. Voimistelutapahtumien turvallisuuden kehittämisen seuraava kehitysskaskel on turvallisuusasiakirjan luominen. Tämä vaihe vaatii kuitenkin kilpailujen järjestämisoheiden jalkauttamista ja kehittämistä, jonka pohjalta voidaan seurojen ja järjestäjien toimintaan lisätä turvallisuuden näkökulma entistä vahvempaan.

LÄHTEET

Airaksinen, T. & Vilkkä, H. 2004. Toiminnallisen opinnäytetyön ohjaajan käsikirja. 2004. Tampe-
re: Tammi.

Arvonen, S. Yhdistyksen turvallisuusopas – turvallisia liikuntapalveluita ja yhteisötapahtumia,
Suomen Liikunta ja urheilu ry, Suomen Latu ry, 2004 SLU:n julkaisusarja: 6/04

Gymnaestrada. 2014. Viitattu 2.7.2014. <http://www.gymnaestrada.fi/>

Hirsjärvi, S.; Remes P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. 10., osin uudistettu painos. Jyväskylä: Gummerus.

Häyrinen, E. & Vallo, H. 2012. Tapahtuma on tilaisuus. Helsinki: Tietosanoma.

Lampinen, J. 2011. Ekologisen ja turvallisen yleisötilaisuuden järjestämisoas. Suomen Ympäristö- ja terveysalan kustannus Oy: Pori.

Lampinen, J. & Välikylä, T. 2009. Yleisötilaisuuden järjestämisoas.. Yleisötilaisuuden järjestämisoas. Sastamala: Suomen Ympäristö- ja Terveysalan Kustannus Oy

Miettinen, E. 2002. Yritysturvallisuuden käsikirja. Helsinki: Kauppakaari.

Paasonen, J. 2013. Yleisötilaisuuksien turvallisuus. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Nuori Suomi ry. 2004. Lasten ja nuorten kilpailusuositukset. Viitattu 10.6.2014. http://www.sport.fi/system/resources/W1siZiIsIjIwMTQvMDQvMTcvMTRfNDI0MzI0X0tpbHBhaWw1dG9pbWlubmFuX3N1b3NpdHVrc2V0LnBkZiJdXQ/Kilpailutoiminnan_suosituks.pdf

Rautiainen, M. & Siiskonen, M. 2013. Kokous- ja kongressipalvelut. 6. uudistettu painos. Vantaa; Hansaprint Oy.

SOSTE, Suomen Sosiaali ja terveys ry. 2014.. Lasten turvallisuutta lisäävät toimintatavat ja vapaaehtoisten rikostaustan selvittäminen. Viitattu 3.6.2014. <http://www.soste.fi/soste/julkaisut-2/jarjestotoiminnan-kehittaminen.html>

Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry ja Suomen Latu ry. Arvonen, S. 2011. Yhdistyksen turvallisuusopas, turvallisia liikuntapalveluita ja yleisötapahtumia. SLU-julkaisusarja 15/2011. Viitattu 10.6.2014. http://www.sport.fi/system/resources/W1siZiIsIjIwMTQvMDUvMTkvMTJfMjVfNDdfNzk1X1NMVV9SRVBFX2VzaXRIMTFfeWhkaXN0eWtzZW5fdHVydMfSbGlzdXVzb3Bhc19GSU5BTC5wZGYiXV0/SLU-REPE_esite11_yhdistyksen_turvallisuusopas_FINAL.pdf

SPL. Suomen Palloliitto, Kaakkois-Suomen piiri. 2014. Avoin kirje aikuisille... Viitattu 20.6.2014. <http://www.palloliitto.fi/uutiset/kaakkois-suomen-piiri/avoin-kirje-aikuisille>

Suomen Voimisteluliitto. 2014. Lajikohtaiset kilpailujen järjestämisohteet. TeamGym. Viitattu 14.6.2014. http://www.voimistelu.fi/@Bin/6376066/TeamGym_Kilpailujen_jarjestamisohteet_20140111.pdf

Suomen Voimisteluliitto. Kilpailu- ja kurinpitosäännöt. Viitattu 14.6.2014. http://voimistelu-fi-bin.directo.fi/@Bin/578327f23049af54073604f2e614457a/1404392478/application/pdf/5090820/14122012Yleiset%20kilpailu-%20ja%20kurinpitosaennot_%202012.pdf

Suomen Voimisteluliitto. Toiminta- ja taloussuunnitelma 2013. Viitattu 14.6.2014. http://voimistelu-fi-bin.directo.fi/@Bin/1519a4f5067f686725cb656fdda4b810/1404392808/application/pdf/6877378/Voimisteluliitto_Vuosikertomus_2013_final_net.pdf

Suomen Voimisteluliitto. Voimistelukilpailuiden ja –tapahtumien järjestämisohteet. 2013. Viitattu 14.6.2014.
https://voimistelu-fi-bin.directo.fi/@Bin/4af80eb597d8883f0f579aa9aac1a627/1404393026/application/pdf/5167445/YLEISET_LAJIEN_VOIMISTELUKILPAILUJEN_JÄRJESTÄMISOHJEET_20130121.pdf

Suomen Voimisteluliitto. Voimistelustrategia. Viitattu 14.6.2014.
<http://www.voimistelu.fi/liitto/organisaatio/voimistelustrategia/>

Työturvallisuuskeskus. Vaaratekijöiden tunnistaminen ja riskien arvioiminen. Viitattu 20.6.2014.
<http://www.ttk.fi/riskienarviointi>

VALO, Valtakunnallinen liikunta- ja urheiluorganisaatio ry. 2014. Tulevaisuusnavigaattori 1.0. Viitattu 11.6.2014.
<http://www.sport.fi/system/resources/W1siZiIsIjIwMTQvMDEvMjEwMTFfMTdfMjlfNDkyX1ZhbG9fVHVzZXZhaXN1dXNuYXZpZ2FhdHRvcmlfMS4wLnBkZiJdXQ/Valo%20Tulevaisuusnavigaattori%201.0.pdf>

Vilka, H. 2006. Tutki ja havainnoi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Virtanen, M. 2004. Pelastussuunnitelma – opas yrityksille ja laitoksille. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö. Tampere: Tammer-paino.

Vuoripuro, J. 2007. Suurten yleisötilaisuuksien turvallisuusopas. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK: Tammer-Paino Oy.

Kokoontumislaki (530/1999)

Laki järjestyksenvallvojista (533/1999)

Pelastuslaki (468/2003)

Asetus pelastustoimesta (787/2003)

Kuluttajansuojalaki (38/1978)

Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta (74/2004)

Terveysturvallisuuslaki (763/1994)

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

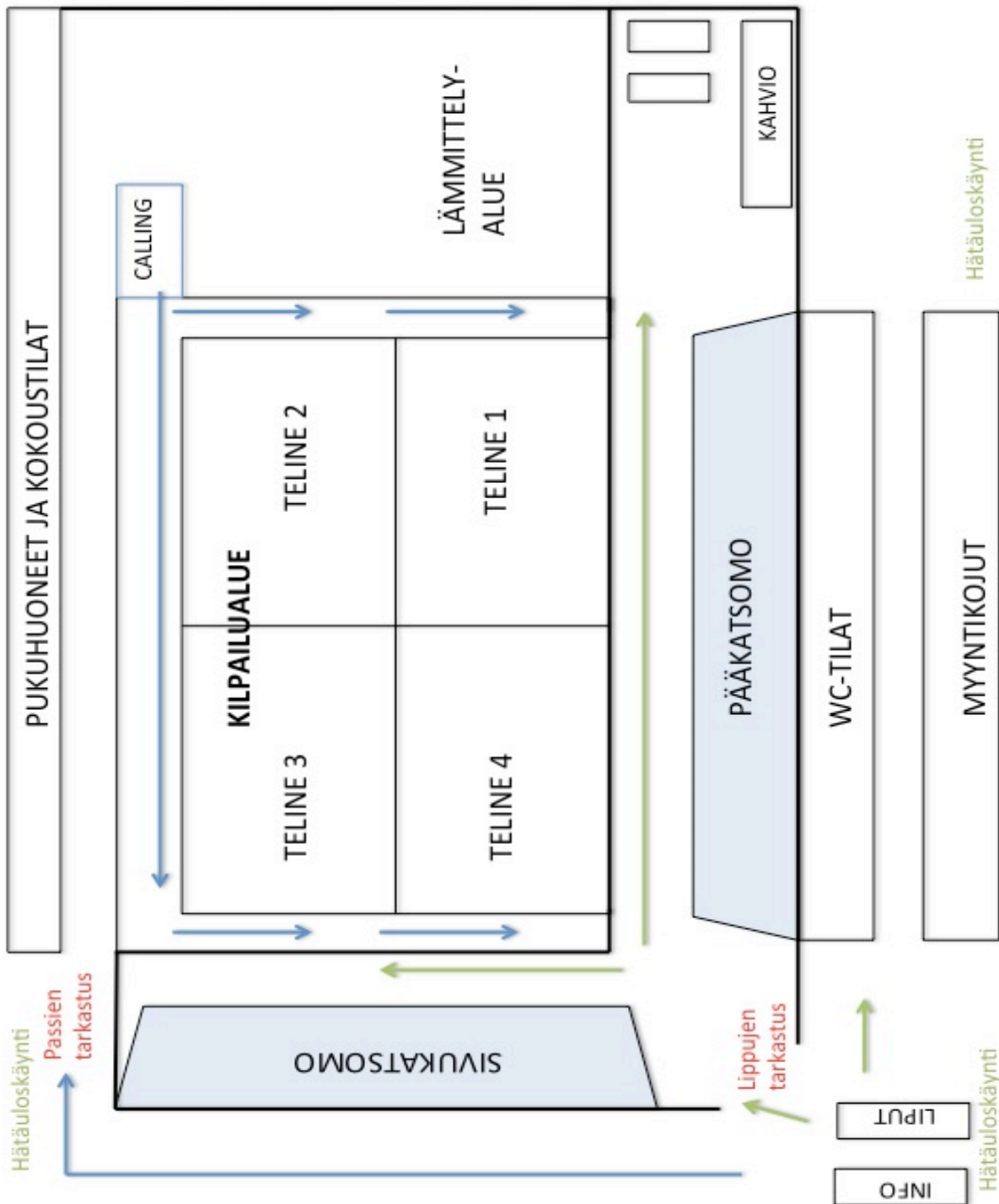
Tuotevastuulaki (694/1990)

Vahingonkorvauslaki (412/2003)

Meluntorjuntalaki (382/1987)

Jätelaki (1072/1993)

Tapahtuma-alueen pohjapiirustus

Turvallisuuden osa-alueet jaettuna turvallisuusorganisaation roolien mukaisesti

Turvallisuusjohtaja	Teline- ja tilaturvallisuus
Turvallisuuskulttuuri	Telineiden turvallisuus yhdessä ylituomarin kanssa
Pelastussuunnitelma	Pelastussuunnitelma
Lainsäädäntö	Tapahtumatilan turvallisuus
Henkilöturvallisuus	Sähkö ja muiden rakenteiden turvallisuus
Paloturvallisuus	Paloturvallisuus
Vakuudet	Ympäristön turvallisuus - roskat
Ensiapu	Sähkötekniikan turvallisuus
Myyntipisteet	Erillisen ruokailutilan pelastussuunnitelma
Rakennusajan turvallisuus	Majoituskoulujen turvallisuus ja vastuuhenkilöt
Lupa- ja ilmoitusasiat	Turvallisuus kulkiessa tapahtumapaikalta toiselle
Raportointi, seuranta ja analysointi	Tapaturmalomake
Riskianalyysi	Välineiden tarkistus ja huolto
Toimijoiden ammattitaito	Telineen ensiapu ja jatkohoito
Toimintaohjeet onnettomuustilanteissa	
Järjestyksen valvonta	Viestintä
Kulkuluvat ja lipunmyynti	Viestinnän sisältö ja asiallisuus
Kyltitys	Kyltit
Turvallisuuskuulutukset	Turvallisuuden ennakkotiedottaminen ja etukäteisohjeet
Katsomoturvallisuus	Tietoturva
Hätäpoistumistiet	Tulosten tietosuoja
Ympäristön turvallisuus -roskat	Sähkötekniikan turvallisuus
Paikoitusalueiden turvallisuus ja liikenteen ohjaus	Tietoturva
Hygienia-asiat	Kilpailuluvat ja vakuutukset
	Kriisiviestintä

Turvallisuuden osa-alueet jaettuna kilpailujen järjestämishojeiden mukaisesti

Kilpailun johtaja	Teline-, tila- ja tekniikkavastaava
Turvallisuuskulttuuri	Telineiden turvallisuus yhdessä ylituomarin kanssa
Pelastussuunnitelma	Pelastussuunnitelma
Lainsäädäntö	Tapahtumatilan turvallisuus
Turvallisuuspäällikkö	Sähkö ja muiden rakenteiden turvallisuus
Henkilöturvallisuus	Paloturvallisuus
Paloturvallisuus	Ympäristön turvallisuus - roskat
Vakuudet	Hätäpoistumistiet
Ensiapu	Paikotusalueiden turvallisuus ja liikenteen ohjaus
Myyntipisteet	Katsomoturvallisuus
Rakennusajan turvallisuus	Sähkötekniikan turvallisuus
Järjestyksen valvonta	Välineiden tarkistus ja huolto
Lupa ja ilmoitusasiat	Telineen ensiapua ja jatkohoito
Raportointi, seuranta ja analysointi	
Riskianalyysi	
Toimijoiden ammattitaito	
Toimintaohjeet onnettomuustilanteissa	
Ruokailu- ja majoitusvastaava	Markkinointi- ja viestintävastaava
Erillisen ruokailutilan pelastussuunnitelma	Viestinnän sisältö ja asiallisuus
Majoituskoulujen turvallisuus ja vastuuhenkilöt	Kyltityksen ja kulunohjaaminen
Turvallisuus kulkiessa tapahtumapaikalta toiselle	Turvallisuuden ennakkotiedottaminen ja etukäteishojeet
Hygienia-asiat	Tietoturva
	Kulkuluvat (Passit) ja lipunmyynti
	Kuulutukset
	Kriisiviestintä
Tuomarivastaava	Tulospalveluvastaava
Telineturvallisuus	Tulosten tietosuoja
Tapaturmalomake	Tietoturva
	Kilpailuluvat ja vakuutukset
VIP-vastaava	
Anniskeluluvat Bankettiin	
Pelastussuunnitelma Bankettitilassa	
VIP-alueen rajaaminen katsomosta	
VIP-alueen järjestyksen valvonta	

Malli riskianalyysistä voimistelutapahtumassa

Toiminto	Vaaratekijä	Todennäköisyys	Ennaltaehkäisy	Toteuttaja
Telinetalkoot	Talkoolaisen loukkaantuminen	Suuri	Riittävästi aikaa varattuna, oheistus, huolellisuus	Kilpailun johtaja ja talkoolaiset
	Telineiden rikkoutuminen	Keksisuuri	Asianmukainen siirtokalusto, riittävästi	Telinevastaava
Pysäköinti ja liikenteen ohjaus	Liikenneonnettomuudet ja liikenneuhkat	Keksisuuri	Selkeä pysäköintikartta, riittävä liikenteen ohjaus	Tilavastaava
Koulumajoitus	Häiriökäyttäytyminen ja väkivalta	Pieni	Kouluvalvonta, kulunvalvonta, ohjeistus, vastuun jakaminen osallistujille esim. huoltajat	Majoitusvastaava
	Tulipalo tai vastaava onnettomuus	Pieni		
	Ulkopuoliset tunkeutajat	Keksisuuri		
	Puutteelliset turvaohjeet	Pieni		
Ruokailu ja kahvio	Epähygieenisuus ja ruokamyrkytykset	Keksisuuri	Kouluttaminen, ammattilaisten käyttö	Majoitusvastaava
	Allaergiahoitaukset	Suuri	Ennakkoon tilatut erikoisruokavaliot ja niiden valmistus	
Myyntikojut	Tungos myyntipisteellä, myyntikojun kaatuminen	Suuri	Riittävästi tilaa myyntikojun ympärillä	Kilpailun johtaja
Pukuhuoneet	Ulkopuoliset pukuhuonetoissa	Suuri	Lukolliset pukuhuonetilat tai pukuhuonevalvonta	Tilavastaava
	Liukastumiset	Suuri	Pukuhuoneiden kunnossapito	
	Epähygieenisuus	Suuri		
Kulkuuhteydet	Tungos ja ruuhkat	Suuri	Riittävästi tilaa kulkuväylillä, riittävät resurssit kulunvalvontaan	Tilavastaava
	Ulkopuoliset kilpailualueella	Suuri	Aidoittaminen ja selkeät kulkuväylät katsomoon	
	Liukastuminen	Suuri	Huolto ja talvella ulkotilojen hiekottaminen	
Lipunmyynti ja info	Ulkopuolisten sisäänpääsy	Suuri	Järjestyksenvalvonta ja riittävästi lipunmyyjiä	Tilavastaava ja kilpailun johto
	Tungos ja pitkät jonot	Suuri		
Telineturvallisuus	Telineen romahtaminen	Pieni	Huolellinen kasaaminen ja kiinnittäminen	Telinevastaava ja ylituomari
	Riittämätön suoja-alue	Keksisuuri	Riittävästi alustuloaluetta ja -mattoja	
Katsomoturvallisuus	Alkoholin käyttö	Pieni	Järjestyksenvalvonta	Tilaturvallisuus
	Riittämätön katsomokapasiteetti	Keksisuuri	Lipunmyynnin seuranta	
	Kilpailijoiden häirintä	Keksisuuri	Järjestyksenvalvonta	
	Sääntökeinottelu	Keksisuuri	Katsomoalueen rajaaminen ja	
	Häiriökäyttäytyminen ja väkivalta	Pieni	Järjestyksenvalvonta	
Olosuhteet	Rakenteiden romahtaminen	Pieni	Kriisinhallinta, evakointi, sammuttaminen, koulutus	Kilpailun johtaja
	Tulipalo	Pieni		
	Haitalliset aineet hengitysilmassa	Pieni		
Kilpailun aikana	Osallistujan loukkaantuminen	Suuri	Telineturvallisuus	Telinevastaava ja ensiapuvastaava
Tietoturvallisuus	Henkilötietojen julkistaminen esim. Internetissä	Pieni	Tulospalveluohjelman luotettavuus, ilmoittautumistietojen salassapito	Markkinointivastaava